

College van Gedeputeerde Staten van Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

t.a.v. het College,
in het bijzonder gedeputeerde mevrouw Eke Folkerts

Betreft: intrekking omgevingsvergunning REC B.V., althans handhaving directe stillegging REC

Harlingen, 6 februari 2026

Geacht College,

Stichting Afvaloven Nee (SAN) wendt zich opnieuw tot u met een dringend en niet vrijblijvend verzoek tot onmiddellijke intrekking van de omgevingsvergunning danwel handhavend optreden jegens Reststoffen Energie Centrale B.V. (REC), onderdeel van Omrin. Aanleiding vormt het samenstel van inmiddels vaststaande feiten waaruit volgt dat de vergunningverlening en -handhaving rond de REC al jarenlang berusten op een ondeugdelijke feitelijke en juridische grondslag.

Zoals inmiddels door de vergunninghouder zelf richting de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is bevestigd, is bij de vergunningaanvraag en de onderliggende berekeningen gebruikgemaakt van onjuiste, onvolledige en op onjuiste aannames gebaseerde gegevens, onder meer met betrekking tot het rookgasdebiet en de gehanteerde meet- en onzekerheidsmarges. Daarmee staat vast dat de vergunning niet berust op een juiste feitelijke grondslag.

Van wezenlijk belang is dat deze vergunning niet recent, maar reeds geruime tijd geleden is verleend en in werking is getreden. De relevante milieueffectrapportage (MER) dateert zelfs uit 2007. Alle latere vergunningen en vergunningswijzigingen zijn hierop blijven voortbouwen, terwijl inmiddels is gebleken dat de feitelijke bedrijfsvoering, capaciteit en emissies structureel en aantoonbaar afwijken van de aannames uit die periode.

Uit beschikbare debietoverzichten blijkt dat de REC al vanaf ten minste 2011 jaargemiddelde rookgasdebieten realiseert die ver boven het bij de oorspronkelijke vergunningaanvraag gehanteerde inputcijfer van 177.000 Nm³/uur liggen. Dit cijfer vormde een essentieel uitgangspunt voor zowel de berekening van jaarvrachten als voor de

verspreidingsberekeningen. Deze verspreidingsberekeningen maken integraal deel uit van de vergunning. Ook na latere verruiming is sprake gebleven van structurele overschrijdingen.

De in 2023 verleende, nog niet onherroepelijke vergunning tot verruiming van het rookgasdebiet naar 211.500 Nm³/uur berust op een aanvraag waarin het feitelijk gerealiseerde rookgasdebiet aantoonbaar te laag is voorgesteld. Voor het resterende, in de praktijk continu uitgestoten rookgasdebiet, ontbreken de vereiste berekeningen van verspreiding en jaarvrachten. Daarmee legaliseert deze vergunning de jarenlang bestaande illegale situatie niet en is zij verleend zonder een voorafgaande, op de werkelijkheid gebaseerde MER.

Reeds in een brief van 27 juli 2016 (kenmerk 2016-FUMO-0017406) stelde de toenmalige interim-directeur van de FUMO vast dat het jaargemiddelde, naar droge en genormaliseerde omstandigheden omgerekende rookgasdebiet van de REC in 2014 en 2015 circa 230.000 Nm³/uur bedroeg, zijnde ongeveer 30% hoger dan het in de vergunningaanvraag gehanteerde debiet van 177.000 Nm³/uur. Daarbij werd expliciet geconcludeerd dat sprake was van een permanente overtreding van de vergunning en de wet. Dit oordeel is nooit ingetrokken. Er is dus geen sprake van een ontbrekende beoordeling, maar van een *genegeerde* beoordeling. De permanente overtredingen zijn immers expliciet vastgesteld, nooit weersproken en toch zonder consequenties gebleven. Daarmee is niet alleen de vergunning overschreden, maar ook het gezag van de wet uitgehold.

SAN kan dan ook niet anders concluderen dan dat bij de REC sprake is van een structureel patroon waarbij essentiële informatie niet, onjuist of selectief is verstrekt, terwijl bij de vergunninghouder en diens adviseurs redelijkerwijs wetenschap moet hebben bestaan van de feitelijke situatie. Tegen die achtergrond bereidt SAN verdere stappen voor bij onder meer toezichthoudende en handhavende instanties.

Het is overigens en bovendien zorgwekkend dat het niet de vergunninghouder, diens adviseurs, toezichthouders of het bevoegd gezag zelf zijn geweest die deze fundamentele gebreken hebben gecorrigeerd, maar dat burgers en een maatschappelijke stichting dit hebben moeten blootleggen. Dit roept ernstige vragen op over de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân.

Nu vaststaat dat de REC structureel opereert in afwijking van de vergunning en dat sprake is van voortdurende overtredingen, rust op uw College op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak en het Hof van Justitie van de EU een beginselplicht tot handhaving. Het langdurig nalaten daarvan, zonder concreet en rechtmatig zicht op legalisatie dat voldoet aan Europeesrechtelijke eisen - waarvan in dit geval vaststaat dat dit ontbreekt - is rechtens niet toegestaan.

Daarbij wordt benadrukt dat het hier emissies betreft van stoffen met directe relevantie voor milieu en volksgezondheid, in een gebied grenzend aan de Waddenzee, die zowel is aangewezen als Natura 2000-gebied als de status heeft van UNESCO Werelderfgoed. Dit brengt een verhoogde zorgplicht voor het bevoegd gezag met zich mee.

SAN verzoekt en eist daarom:

1. Intrekking dan wel schorsing van de aan REC verleende omgevingsvergunning, nu vaststaat dat deze berust op onjuiste en onvolledige informatie en verouderde aannames;
2. Onmiddellijke stillegging van de REC-installatie, zolang geen rechtsgeldige, actuele en op juiste gegevens gebaseerde vergunning van kracht is;
3. Schriftelijke bevestiging binnen tien werkdagen welke concrete handhavingsmaatregelen u per ommegaande zult treffen, bij gebreke waarvan SAN nadere rechtsmaatregelen zal treffen.

Het voortduren van de huidige situatie is bestuurlijk, juridisch en maatschappelijk onhoudbaar.

Wij zien uw spoedige en inhoudelijke reactie tegemoet.

Hoogachtend,
Stichting Afvaloven Nee (SAN)

namens het bestuur,
H. Gillissen

Bijlagen:

Bijlage 1 – Brief DLA Piper Nederland N.V. d.d. 16 januari 2026

Deze brief, gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, bevat de expliciete bevestiging namens REC dat bij de vergunningaanvraag en de onderliggende berekeningen **onjuiste, onvolledige en op verkeerde aannames gebaseerde informatie** is gehanteerd.

→ *Relevantie:* Onderbouwing van de stelling dat de omgevingsvergunning **reeds bij verlening** berustte op een ondeugdelijke feitelijke grondslag en daarom **intrekkingsplichtig** is.

Bijlage 2 – Debietoverzichten REC (jaargemiddelden 2011–2024)

Overzicht van jaargemiddelde rookgasdebieten waaruit blijkt dat de REC **al vanaf ten minste 2011 structureel** boven het destijds vergunde rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur opereerde, en ook na latere verruiming structureel boven de norm blijft.

→ *Relevantie:* Aangetoond wordt een **langdurige en structurele overtreding**, alsmede dat de verruiming naar 211.500 Nm³/uur een reeds illegale situatie trachtte te legaliseren.

Bijlage 3 – Brief mr. H.A. Sarolea aan GS Fryslân d.d. 25 september 2023

Schriftelijke waarschuwing aan GS waarin reeds wordt gewezen op structurele overschrijdingen, vooruitlopen op niet-onherroepelijke vergunningen en het ontbreken van effectieve handhaving.

→ *Relevantie*: Aantoning dat GS **reeds geruime tijd kennis droeg** van de problematiek, hetgeen relevant is voor de beoordeling van nalaten, gedogen en bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Bijlage 4 – Constateringen FUMO over overschrijdingen (kenmerk 2016-FUMO-0017406) REC in 2014 en 2015 circa 230.000 Nm³/uur bedroeg, **zijnde ongeveer 30% hoger dan het in de vergunningaanvraag** gehanteerde debiet van 177.000 Nm³/uur.

→ *Relevantie*: Aantasting van de betrouwbaarheid van een actieve handhaving.

Bijlage 5 – Friesch Dagblad, 21 november 2025

Artikel “Dwangsom dreigt voor afvaloven in Harlingen”, gebaseerd op bevindingen van toezichthouder FUMO, waarin wordt vastgesteld dat het jaargemiddelde rookgasdebiet in 2024 circa **10% boven de vergunde norm** lag.

→ *Relevantie*: Bevestiging door toezichthouder en openbaar bestuur dat sprake is van **feitelijke normoverschrijding**, los van civiele of bestuursrechtelijke procedures.

Bijlage 6a en 6b – Overzicht vergunninghistorie REC en MER-documentatie

Documentatie waaruit blijkt dat de geldende MER dateert uit **2007**, terwijl in **2013** (verhoging afvalverbrandingscapaciteit) en **2023** (verruiming rookgasdebiet naar 211.500 Nm³/uur) wezenlijke wijzigingen zijn toegestaan **zonder nieuwe MER of m.e.r.-beoordeling**.

→ *Relevantie*: Onderbouwing van de stelling dat sprake is van **onrechtmatige capaciteitsuitbreiding** en verboden achteraf-legalisatie.

Bijlage 7 – Overzicht extreme en fysisch onrealistische meetwaarden (halfuurwaarden)

Selectie van meetgegevens waaruit blijkt dat extreem hoge en technisch niet-plausibele rookgasdebieten zijn geregistreerd en desondanks zijn gebruikt voor toezicht en vergunningverlening.

→ *Relevantie*: Aantasting van de **betrouwbaarheid van monitoring**, in strijd met vaste EU-jurisprudentie (o.a. HvJ EU, zaak C-723/17).

T.a.v. Mw. M.N. den Braber-ten Ham
Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Uw referentie

202502521/1/R4

Onze referentie

HGI/HGI/160855/55
EUM/708804413.1

per post en vooruit via veilig mailen

16 januari 2026

Betreft: De Stichting Afvaloven Nee e.a./ GS Friesland omgevingsvergunning

Hoogedelgestreng College,

Als gemachtigde van Reststoffen Energie Centrale B.V./Omrin ("REC") heb ik bij brief d.d. 14 juli 2025 een reactie ingediend op het beroepsschrift van de Stichting Afvaloven Nee en omwonenden ("SAN").

REC heeft naar aanleiding van contacten met de FUMO de afgelopen periode geconstateerd dat helaas in de paragrafen 4.3 t/m 4.5 van voormelde reactie, abusievelijk een onjuistheid c.q. een berekeningsfout is geslopen, die REC door middel van deze brief wenst te corrigeren.

1 Correctie onzekerheidsmarge

- 1.1 In de paragrafen 4.3 t/m 4.5 van voormelde reactie, is namens REC - samengevat - aangegeven dat het meetonzekerheidspercentage voor het rookgasdebiet zou zijn vastgesteld op 21%, onder verwijzing naar de berekening van die onzekerheidsmarge die als Bijlage 1 was bijgesloten.
- 1.2 In de berekening die als Bijlage 1 was bijgesloten, zijn echter - naar achteraf is gebleken - ten onrechte twee onjuistheden geslopen. Ten eerste zijn de zogeheten rekenkundige nulpunten (metingen 6, 12 en 18) door REC buiten beschouwing gelaten, in de (onjuiste) veronderstelling dat dit de bedoeling was in het kader van de nieuwe berekeningsmethode voor het bepalen van de onzekerheidsmarge voor debietmetingen, zoals die in de eerste helft van 2025 was vastgesteld door het Platform Kwaliteit Luchtmetingen. In de tweede plaats is het aantal halfuursgemiddelden in het model aanvankelijk verkeerd ingevuld (enkel de 15 gekalibreerde meetwaarden waren gebruikt), waar het totale aantal feitelijk in het kalenderjaar gemeten waarden (halfuur waarden) (derhalve niet alleen de gekalibreerde meetwaarden) had moeten worden ingevuld. Het feitelijk aantal gemeten halfuur waarden dat in de berekening moet worden betrokken beloopt een aantal van 16012.
- 1.3 Onbekendheid met de juiste wijze van toepassing van de nieuwe berekeningsmethode, heeft ervoor gezorgd dat REC het model per ongeluk onjuist heeft ingevuld. REC betreurt dit ten zeerste, maar benadrukt dat hierbij geen sprake is geweest van kwade trouw of opzettelijk handelen.

advocaten
notarissen
belastingadviseurs

DLA Piper Nederland N.V. is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34207878.

DLA Piper Nederland N.V. is onderdeel van DLA Piper, een wereldwijde juridische dienstverlener, die haar diensten verleent door middel van verschillende zelfstandige en afzonderlijke juridische entiteiten.

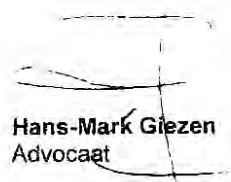
Een lijst met vestigingen en relevante wet- en regelgeving kan worden ingezien op [dlapiper.com](https://www.dlapiper.com).

Algemeen Telefoonnummer:
+31 20 541 9888

- 1.4 Indien de drie nulpunten alsnog op juiste wijze in de berekening van de onzekerheidsmarge worden betrokken en het juiste aantal gemeten halfuursgemiddelden wordt gehanteerd, blijkt dat de onzekerheidsmarge (berekend op basis van de meetgegevens uit de QAL2-variabiliteitstest 2023) slechts 4% (en derhalve niet 21%) beloopt. Dat blijkt uit de gecorrigeerde berekening die als Bijlage 1 aan deze brief is gehecht. Deze nieuwe Bijlage 1 vervangt Bijlage 1 bij de brief d.d. 14 juli 2025 (welke laatstgenoemde Bijlage als hierbij ingetrokken moet worden beschouwd).
- 1.5 Hieruit volgt derhalve dat, ook na toepassing van de onzekerheidsmarge van 4%, het rookgasdebiet in de bedrijfsvoering van de REC gemiddeld hoger is dan dat de waarde van 211.500 Nm³/uur die in de onderhavige omgevingsvergunning d.d. 14 februari 2023 is opgenomen.
- 1.6 Dat neemt evenwel niet weg dat van nadelige milieueffecten van dit hogere rookgasdebiet rookgasdebiet (hoger dan 211.500 Nm³/uur) geen sprake is, omdat (i) de emissie-eisen in de onderhavige vergunning voor stikstofdioxiden (NO_x), ammoniak (NH₃), en zoutzuur (HCl) zijn aangescherpt, en (ii) juist dit hogere rookgasdebiet (in combinatie met de bijhorende hogere temperatuur/uittreedsnelheid) leidt tot een lagere depositiewaarde. Hetgeen daarover is vermeld in paragraaf 5 van de reactie van 14 juli 2025 blijft derhalve integraal opgeld doen.
- 1.7 Ook blijft gelden hetgeen in paragraaf 3 van de reactie van 14 juli 2025 reeds naar voren was gebracht: een gemaximeerd rookgasdebiet is onwenselijk en ongebruikelijk als methode om emissievrachten te beperken.
- 1.8 Indien het rookgasdebiet geacht moet worden in de onderhavige vergunning te zijn gemaximeerd op 211.500 Nm³/uur, is REC genoodzaakt en voornemens (wederom) een wijzigingsvergunning aan te gaan vragen voor een hoger rookgasdebiet (hoger dan 211.500 Nm³/uur), om te voorkomen dat ter zake een formele overtreding plaatsvindt (ook al zou zodanige overtreding zonder nadelige milieueffecten zijn).

2 Conclusie

- 2.1 Graag gaat REC er vanuit hiermee haar omissie inzake de berekening van de onzekerheidsmarge genoegzaam te hebben gecorrigeerd.
- 2.2 Uiteraard kan namens REC het bovenstaande ter mondelinge behandeling nader worden toegelicht.

Hans-Mark Giezen
Advocaat

T: +31205419860
hansmark.giezen@dlapiper.com

DLA Piper Nederland N.V.

Bijlage

Bijlage 1: Herziene berekening meetonzekerheid

Uit de jaar overzichten blijkt ook dat de aanpassing van de vergunning naar 211.500 Nm3/uur weinig zoden aan de dijk zal zetten. De vergunning werd bij voorbaat al overtreden.

Emissie periode		
30 maart tot 31 december		
Overschrijdingsuren - overlap	2795,5	
		Stof
		Halfuur overschrijdingen
		aantal halfuren detectielimiet
		Halfuur "fault" meldingen
		Halfuur onderhoud (main/fit)
		Half en heel uur "out of op"
		Half en gehele uren "meting in bedrijf"
		Overschrijding daggem (Wm)
		Aantal en "97 proc" halfuurgem
		Geen daggemiddelde / uitval
		Jaargemiddelde mg/Nm3
		Daggemiddelde mg/Nm3 (en Nox mid gem)
		jaarvracht in kg
		Flow jaargemiddelde (Nm3/h)
		215184

2011 – 215.184 NM3/uur

Emissie periode
1 januari tot 31 december 2012

Overschrijdingsuren - overlap

3413,00

Halfuur overschrijdingen	
aantal halfuren detectielimiet	
Halfuur "fault" meldingen	meldingen
Halfuur onderhoud (main/fit)	meldingen
Half uur en dag "out of op"	uitbedrijf
Half en gehele uren "meting in bedrijf"	
Overschrijding daggem (Wm)	
Aantal en "97 proc" halfuurgem	
Geen daggemiddelde / uitval	
Jaargemiddelde mg/Nm3	mg/m3
Daggemiddelde mg/Nm3	
jaarvracht in kg	
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)	223974 m3/h

Datum / tijdstip

Flow

Temp

PAhc

H2O

O2

O2

Flow

Duct

2012 – 223.974 NM3/uur

Emissie periode
1 januari tot 31 december 2013

Overschrijdingsuren - overlap

Uren

60,50

CxHy	97%	1
Hf probe storing	97%	65
CO	97%	4
HCL	97%	25,5
Hf	97%	8
So2	97%	0
Stof	97%	6,5
Storingsuren		19,50 uren

Halfuur overschrijdingen	
aantal halfuren detectielimiet	
Halfuur "fault" meldingen	meldingen
Halfuur onderhoud (main/fit)	meldingen
Half uur en dag "out of op"	uitbedrijf
Half en gehele uren "meting in bedrijf"	
Overschrijding daggem (Wm)	
Aantal en "97 proc" halfuurgem	
Geen daggemiddelde / uitval	
Jaargemiddelde mg/Nm3	mg/m3
Dag (en Nox maand) gemiddelde	
jaarvracht in kg	
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)	216.939 m3/h

2013 – 216.939 NM3/uur

Halfuur overschrijdingen		
aantal halfturen detectiemiet		
Halfuur "fault" meldingen		meldingen
Halfuur onderhoud (main/fit)		meldingen
Half uur en dag "out of op"		uitbedrijf
Half en gehele uren "meting in bedrijf"		
Overschrijding daggem (W/m)		
Aantal en "97 proc" halfuurgem		
Geen daggemiddelde / uitval		
Jaargemiddelde mg/Nm3		mg/m3
Nox maand gemiddelde		
jaarvracht in kg		
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)	227490	m3/h

Emissie periode		start	29-12-2015
1 januari tot 31 december 2015		eind	1-1-2016
Overschrijdsuren - overlap HCL en 1 okt periode CO 10 minuten			22,50
Normaal proces pieken		uren	
CO 10 minuten	97%	9,5 uren	
HCL	97%	8 uren	
CxHy	97%	uren	
So2	97%	uren	
Stof	97%	uren	
Nox uitval		uren	
Storingsuren	24,00	uren	
			Schoosteentemperatuur
			gemiddeld in bedrijf
			158 graden celcius
			Flow jaargemiddelde (Nm3/h)
			229973
			m3/h

Emissie periode	start	22-12-2016			
1 januari tot 31 december 2016	eind	1-1-2017			
Overschrijdingsuren - overlap					
Normaal proces pieken			11,00	uren	
Hf probe storing	97%	uren			
CO/ IO fan	97%	uren			
HCL	97%	7,5 uren			
HF	97%	13 uren			
So2	97%	uren			
Stof	97%	0,5 uren			
Camy (gasbedrijf)					
Storinguren	11,00 uren				
		gem temp	schoorsteen		
			160 graden Celsius		
				Flow jaargemiddelde (Nm3/h)	
				22744,1	m3/h

Emissie periode		start	22-12-2017
1 januari tot 31 december 2017		eind	1-1-2018
Overschrijdingsuren - overlap			10,90
Normaal proces pieken			
Hf probe storing	97%	uren	
CO	97%	uren	
HCL	97%	9,5 uren	
HF	97%	uren	
So2	97%	uren	
Stof	97%	uren	
uitval ID/CO		uren	
Storingsuren	4,00 uren		
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)			226.885 m3/h

2017 – 226.885 NM3/uur

Emissie periode		start	21-12-2018
1 januari tot 31 december 2018		eind	1-1-2019
Overschrijdingsuren - overlap			38,00
Normaal proces pieken			
Hf probe storing	97%	uren	
CO	97%	uren	
HCL	97%	9,5 uren	
HF	97%	uren	
So2	97%	uren	
Stof	97%	0,5 uren	
uitval ID/CO		uren	
Storingsuren	28,00 uren		
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)			223.221 m3/h

2018 – 223.221 NM3/uur

Emissie periode		start	28-12-2020
1 januari tot 1 juli 2020		eind	1-1-2021
Overschrijdingsuren - overlap			13,50
Normaal proces pieken			
Cxhy	uren		
HCL storing	uren		
HCL	3 uren	3	
HF	uren		
So2	uren		
Stof	0,5 uren	0,5	
Cxhy piek Gasbedrijf	uren	1	
Storingsuren		9,00 uren	
Flow jaargemiddelde (Nm3/h)			222.657 m3/h

2020 – 222.657 NM3/uur

2024 – 243.870 NM3/uur

In 2019 werd de vergunning verruimd door het rookgasdebiet van 177.000 NM3/uur te verhogen naar 211.500 NM3/uur. Dit terwijl het gemiddelde al vanaf het begin veel hoger ligt. Ook hiervoor is geen MER aanpassing gemaakt.

jaar	gemiddeld NM3/uur
2011	215.184
2012	223.974
2013	216.939
2014	227.490
2015	229.973
2016	227.443
2017	226.885
2018	223.221
2020	222.657
2021	225.972
2022	212.440
2023	247.810
2024	243.870

Sarolea
advocaat

College van Gedeputeerde Staten van Friesland
Postbus 20120
8900HM Leeuwarden
t.a.v. gedeputeerde mevrouw Eke Folkerts

Mr. H.A. Sarolea

W.G. - Plein 124
1054SC Amsterdam
Mobile Phone
0031(0)612115024
sarolea@sarolea.nu
postadres:
W.G. - Plein 190
1054SC Amsterdam

datum : 25 september 2023
betreft : naleving vergunning door Omrin/REC
ref fumo : 2022-FUMO-0064137
inzake : SAN e.a.

Geachte mevrouw Folkerts,

Namens SAN e.a. benader ik u als de binnen gedeputeerde staten primair verantwoordelijke persoon voor het toezicht op het bedrijf Reststoffen Energie Centrale B.V., deel van Omrin.

Zoals bekend is namens gedeputeerde staten op 14 februari 2023 aan de REC vergunning verleend voor het gaan verhogen van de rookgasuitstoot van 177.000 Nm³/uur naar 211.500 Nm³/uur (droog en 11% O₂).

Tevens is daarbij vergunning verleend om voor zoutzuur de jaargemiddelde emissie te gaan verhogen van 5 mg/Nm³ naar 8 mg/Nm³.

Zoals ook vaststaat is namens SAN e.a. tegen deze vergunning tijds beroep ingesteld alsmede een verzoek aan de rechtbank gericht om over te gaan tot het treffen van een voorlopige voorziening, hetgeen betekent dat de nieuwe vergunning niet in werking treedt zolang er door de rechtbank niet is beslist. De zaak is nog steeds niet behandeld en REC B.V. heeft bij mijn weten tot op heden ook niet aangedrongen op spoedige behandeling. Aan de vergunning van 14 februari 2023 kunnen dan ook nog geen enkele rechten worden ontleend.

Gaarne verneem ik met een enkel woord of u dit als verantwoordelijk gedeputeerde onderschrijft.

Ik vraag uw aandacht hiervoor omdat uit de voor u bijgevoegde gegevens over de feitelijke uitstoot van zoutzuur over de periode 01012023 t/m 18092023 naar voren komt dat al op de vergunning van 14 februari 2023 vooruit wordt gelopen, en dat derhalve het bedrijfsproces welbewust lijkt te worden aangestuurd alsof de vergunning van 14 februari 2023 al rechtskracht verkregen heeft.

Op dit moment beweegt de gemiddelde emissie van zoutzuur zich namelijk op een niveau van 5,73 mg/Nm³, dit terwijl inclusief meetonzekerheid de jaargemiddelde emissie maximaal 5,23 mg/Nm³ mag zijn, waarvoor ik u verwijs naar niet alleen de stukken van de procedures zoals gevoerd ten overstaan van de Europese Commissie en de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State, maar óók nog eens naar de niet mis te verstane zienswijze van de ILT zoals die aan het (vorige) College is afgegeven voorafgaande aan de op 14 februari 2023 door GS aan REC B.V. afgegeven vergunning.

Oók met betrekking tot de feitelijke rookgasuitstoot bestaan er diverse aanwijzingen dat dit zich in de praktijk inmiddels *structureel* op een substantieel hoger niveau bevindt dan het formeel op dit moment toegestane niveau van maximaal 177.000 Nm³/uur (en dat zélfs er al geruime tijd sprake zou zijn van een rookgasuitstoot nóg hoger dan de op 14 februari 2023 vergunde 211.500 Nm³/uur).

Een probleem in de controleerbaarheid van het werkelijke rookgasdebiet is alleen dat REC/Omrin al weer enige tijd geleden is overgeschakeld op een *versleutelde* aanlevering van gegevens aan het publiek, waardoor het rookgasdebiet ook niet meer op indirecte wijze te herleiden valt. U bent in staat - als toezichthouder op naleving van de vergunning - de aanlevering van de debietcijfers aan u per ommekeer te verlangen, en niet in te zien valt welk belang een geheimhouding van deze gegevens zou rechtvaardigen. Het gaat hier om niet alleen de hoeveelheden uitstoot van stoffen als stikstof in het milieu, maar óók en vooral nu het hier een afvalindustrie betreft diverse hoogst schadelijke zeer toxische stoffen, waaronder ook dioxinen.

Gaarne verzoek ik u daarom om het erheen te leiden dat REC/Omrin niet alleen onverwijld over de emissie van zoutzuur met een reactie komt, maar dat zij ook over het rookgasdebiet nog deze week duidelijk verschaft en u en het publiek bekend maakt wat over de afgelopen maanden en ook op dit moment de actuele cijfers zijn zodat door iedereen naar behoren kan worden beoordeeld of zoals het hoort de vigerende vergunning wordt gerespecteerd en niet al vooruitgelopen wordt op de op 14 februari 2023 afgegeven, maar met diverse volgens mij harde bezwaren aangevochten vergunning.

Tot slot spreek ik de hoop uit er van uit te kunnen gaan dat, anders dan onder het bewind van uw voorganger(s), er ten aanzien van grootindustrieën als afvalverbranders als de REC niet langer gemeten wordt met een andere maat, en dat de wettelijke regels gelijkelijk worden toegepast.

Gaarne verneem ik, en ik zal deze week nog separaat contact zoeken voor het graag willen maken van een afspraak met u en de heer A. Kooistra en een vertegenwoordiger van de Fumo voor nog een apart overleg over nieuwe feiten met betrekking tot ernstige gebreken, die er zijn aangetroffen in de verspreidingsberekeningen van de door Fumo ingeroepen expert.

In afwachting
Met vriendelijke groeten,

H.A. Sarolea

Bijlage: overzicht uitstootcijfers HCl door REC B.V. over periode 01-01-2023 t/m 18-09-2013

2023

		Zoutzuur
		(HCl)
Correctiepercentage		40%
Daggemiddelde		8
Jaargemiddelde		5
Jaargemiddelde incl BVA corr		5,26
Eenheid		mg/Nm ³
Gemiddeld 2023		5,73
Standaarddeviatie		0,52
95% Betr. Interval		0,07
Werkzame dagen		69
Uitstootgewicht 2023 totaal		6,3
Uitstootgewicht gem, per dag		31,7
Overschrijdingen daggem,		0
Overschrijdingen jaargem,		0
Aantal keren 0,00		0
Datum		
	01-01-2023	4,17
	02-01-2023	5,95
	03-01-2023	6,08
	04-01-2023	5,97
	05-01-2023	6,06
	06-01-2023	6,11
	07-01-2023	6,32
	08-01-2023	6,19
	09-01-2023	6,45
	10-01-2023	6,43
	11-01-2023	6,17
	12-01-2023	5,75
	13-01-2023	5,80
	14-01-2023	5,70
	15-01-2023	5,51
	16-01-2023	5,84
	17-01-2023	5,91
	18-01-2023	5,95
	19-01-2023	Ketellekkage uit bedrijf
	20-01-2023	
	21-01-2023	
	22-01-2023	
	23-01-2023	Herstart
	24-01-2023	5,94
	25-01-2023	6,02
	26-01-2023	4,86
	27-01-2023	5,44
	28-01-2023	5,64
	29-01-2023	5,58

30-01-2023	5,53	
31-01-2023	5,69	
01-02-2023	5,62	
02-02-2023	5,53	
03-02-2023	5,80	
04-02-2023	5,92	
05-02-2023	5,98	
06-02-2023	5,95	
07-02-2023	5,96	
08-02-2023	5,84	
09-02-2023	6,57	
10-02-2023	5,74	
11-02-2023	5,84	
12-02-2023	5,69	
13-02-2023	5,75	
14-02-2023	2,65	
15-02-2023	5,33	
16-02-2023	5,43	
17-02-2023	5,38	
18-02-2023	5,49	
19-02-2023	5,54	
20-02-2023	5,46	
21-02-2023	5,46	
22-02-2023	5,37	
23-02-2023	5,33	
24-02-2023	5,61	
25-02-2023	5,75	
26-02-2023	5,51	
27-02-2023	5,51	
28-02-2023	5,74	
01-03-2023	5,88	
02-03-2023	6,07	
03-03-2023	5,87	
04-03-2023	5,72	
05-03-2023	5,58	
06-03-2023	5,62	
07-03-2023	5,71	
08-03-2023	5,86	
09-03-2023	5,67	
10-03-2023	5,74	
11-03-2023	5,80	
12-03-2023	5,91	
13-03-2023	5,74	
14-03-2023	5,86	
15-03-2023	5,74	
16-03-2023	5,89	
17-03-2023	5,50	
18-03-2023		Ketellekage uit bedrijf

19-03-2023		
20-03-2023		
21-03-2023		
22-03-2023		
23-03-2023		Herstart
24-03-2023	5,91	
25-03-2023	6,05	
26-03-2023		
27-03-2023	5,70	
28-03-2023	5,82	
29-03-2023	6,17	
30-03-2023	6,07	
31-03-2023	5,69	
01-04-2023	5,88	
02-04-2023	6,12	
03-04-2023	6,35	
04-04-2023	6,21	
05-04-2023	6,04	
06-04-2023	5,84	
07-04-2023		Onderhoud t/m eind april
08-04-2023		
09-04-2023		
10-04-2023		
11-04-2023		
12-04-2023		
13-04-2023		
14-04-2023		
15-04-2023		
16-04-2023		
17-04-2023		
18-04-2023		
19-04-2023		
20-04-2023		
21-04-2023		
22-04-2023		
23-04-2023		
24-04-2023		
25-04-2023		
26-04-2023		
27-04-2023		
28-04-2023		
29-04-2023		
30-04-2023		
01-05-2023		
02-05-2023		
03-05-2023		
04-05-2023		
05-05-2023		

06-05-2023		
07-05-2023		
08-05-2023		
09-05-2023	7,70	
10-05-2023	7,85	
11-05-2023	5,97	
12-05-2023	6,03	
13-05-2023	2,99	
14-05-2023	5,78	
15-05-2023	5,69	
16-05-2023	5,76	
17-05-2023	5,86	
18-05-2023	5,84	
19-05-2023	5,47	
20-05-2023	5,66	
21-05-2023	5,54	
22-05-2023	5,51	
23-05-2023	5,53	
24-05-2023	5,52	
25-05-2023	6,10	
26-05-2023	6,44	
27-05-2023	6,08	
28-05-2023	6,00	
29-05-2023	6,03	
30-05-2023	6,00	
31-05-2023	5,34	
01-06-2023	5,79	
02-06-2023	6,27	
03-06-2023	5,94	
04-06-2023	5,81	
05-06-2023	4,53	
06-06-2023	4,62	
07-06-2023		Ketellekkage uit bedrijf
08-06-2023		
09-06-2023		
10-06-2023		
11-06-2023		
12-06-2023		
13-06-2023		
14-06-2023		Herstart
15-06-2023	5,93	
16-06-2023	6,02	
17-06-2023	6,22	
18-06-2023	5,93	
19-06-2023	5,89	
20-06-2023	5,86	
21-06-2023	5,96	
22-06-2023	6,24	

23-06-2023	6,13	
24-06-2023	6,19	
25-06-2023	6,00	
26-06-2023	6,09	
27-06-2023	6,47	
28-06-2023	6,17	
29-06-2023	6,04	
30-06-2023	5,77	
01-07-2023	5,81	
02-07-2023	5,68	
03-07-2023	5,79	
04-07-2023	5,60	
05-07-2023	4,42	
06-07-2023	5,44	
07-07-2023	5,55	
08-07-2023	5,29	
09-07-2023		Uit bedrijf vanwege ketellekkage
10-07-2023		
11-07-2023		
12-07-2023		
13-07-2023		Herstart om 14.30 uur
14-07-2023	5,78	
15-07-2023	5,75	
16-07-2023	5,74	
17-07-2023	5,59	
18-07-2023	5,66	
19-07-2023	5,43	
20-07-2023	5,70	
21-07-2023	5,86	
22-07-2023	5,78	
23-07-2023	5,87	
24-07-2023	5,56	
25-07-2023	5,61	
26-07-2023	5,62	
27-07-2023	6,93	
28-07-2023	5,88	
29-07-2023	5,95	
30-07-2023	5,76	
31-07-2023	5,84	
01-08-2023	5,81	
02-08-2023	5,58	
03-08-2023	5,75	
04-08-2023	4,35	
05-08-2023	5,28	
06-08-2023	5,17	
07-08-2023	4,95	
08-08-2023	5,21	
09-08-2023	5,57	

10-08-2023		Uit bedrijf oorzaak niet gemeld
11-08-2023		
12-08-2023		
13-08-2023		
14-08-2023		
15-08-2023		Weer in bedrijf na 'kleine' reparatie
16-08-2023	5,19	
17-08-2023	5,41	
18-08-2023	5,49	
19-08-2023	4,66	
20-08-2023	5,03	
21-08-2023	5,24	
22-08-2023	5,06	
23-08-2023	5,54	
24-08-2023	6,28	
25-08-2023	6,09	
26-08-2023	5,77	
27-08-2023	5,68	
28-08-2023	5,53	
29-08-2023	5,49	
30-08-2023	5,81	
31-08-2023	6,01	
01-09-2023	6,13	
02-09-2023	5,70	
03-09-2023	5,57	
04-09-2023	5,88	
05-09-2023	5,50	
06-09-2023	5,89	
07-09-2023	6,05	
08-09-2023	5,91	
09-09-2023	5,73	
10-09-2023	5,89	
11-09-2023	5,73	
12-09-2023	5,63	
13-09-2023	6,06	
14-09-2023	5,87	
15-09-2023	5,98	
16-09-2023	5,65	
17-09-2023	5,63	
18-09-2023	5,50	
19-09-2023		
20-09-2023		
21-09-2023		
22-09-2023		
23-09-2023		
24-09-2023		
25-09-2023		
26-09-2023		

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Omrin / Reststoffen Energie Centrale B.V.
t.a.v.
Postbus 1622
8901 BX LEEUWARDEN

Grou, 27 juli 2016

27 JULI 2016

Ons kenmerk : 2016-FUMO-0017406
Afdeling : Toezicht en Handhaving
Behandeld door :
Uw kenmerk :

Betreft : Afwijking rookgasdebiet, REC, Lange Lijnbaan 14 te Harlingen

Geachte

In de afgelopen periode heeft een toezichthouder van de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) een aantal gesprekken met u gevoerd over het rookgasdebiet van de Reststoffen Energie Centrale B.V. (REC), gelegen aan de Lange Lijnbaan 14 te Harlingen. Vervolgens zijn hierover op 22 juni 2016 afspraken gemaakt in het kader van de vergunningverlening en het toezicht op de naleving van de milieuwet- en -regelgeving. In deze brief informeren wij u over de afspraken.

Rookgasdebiet

In de aanvraag voor de luchtkwaliteitsberekeningen wordt een genormaliseerd droog rookgasdebiet gehanteerd van 177.000 Nm³/uur (droog en 11% O₂). Uit verschillende rapportages (Jaarrapportages luchtemissies REC Harlingen en parallelmetingen) blijkt dat het werkelijke naar droge genormaliseerde toestand omgerekende rookgasdebiet in 2014 en 2015 afwijkt van het in de aanvraag genoemde debiet. Het werkelijke gecorrigeerde debiet is vastgesteld op ongeveer 230.000 Nm³/uur, droog en 11% O₂). Metingen die in het kader van toezicht bij uw inrichting zijn uitgevoerd, bevestigen dit beeld. Het jaargemiddelde genormaliseerde naar droge omstandigheden omgerekende rookgasdebiet is daarmee circa 30% hoger dan gehanteerd in de aanvraag die deel uitmaakt van de vergunning. De REC is daarmee op dit punt in werking in afwijking van de vergunning. Dat is ook het geval indien rekening wordt gehouden met de meetonzekerheid.

De situatie is met u besproken en u heeft hierover contact opgenomen met Arcadis, opsteller van het luchtkwaliteitsrapport dat onderdeel uitmaakt van de vergunning. Na dit contact met Arcadis bent u tot een vergelijkbare conclusie gekomen. U geeft daarbij aan dat het ten opzichte van de vergunning verhoogde genormaliseerde rookgasdebiet geen nadelig milieueffect heeft. Wij zijn echter van mening dat dit zal moeten blijken uit een nieuwe aanvraag.

Het in werking zijn van de installatie met een hoger genormaliseerd rookgasdebiet (droog en 11% O₂) dan is aangevraagd, is een overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, sub 2 en 3 en artikel 2.3, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de Wabo). Hierin staat dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een inrichting in werking te hebben of de werking ervan

te wijzigen en dat het verboden is te handelen in strijd met een voorschrift van een omgevingsvergunning.

De provincie Fryslân heeft de Landelijke Handhavingsstrategie (de LHS) vastgesteld. Doel van de LHS is bijdragen aan rechtsgelijkheid en een 'gelijk speelveld' voor normadressaten. In de LHS is een interventiematrix opgenomen. Met behulp van deze matrix kan worden bepaald welke maatregel passend is bij een overtreding. Leidend voor het bepalen van een maatregel zijn het gedrag van de overtreder en de (mogelijke) gevolgen van de overtreding.

Wij hebben er daarom voor gekozen om u te informeren over onze constatering en met u in overleg te gaan over de wijze waarop de feitelijke situatie in een vergunning kan worden geformaliseerd. In de volgende alinea gaan wij in op de maatregelen die u moet nemen.

Maatregelen

Om de tekortkomingen te beëindigen, moet u uiterlijk 31 december 2016 een ontvankelijke aanvraag hebben ingediend voor het veranderen van de omgevingsvergunning. In deze aanvraag moet het werkelijke genormaliseerde rookgasdebiet (droog, 11% O₂) in overeenstemming wordt gebracht met de uitgangspunten van deze nieuwe aanvraag. De aanvraag moet in ieder geval een naar de werkelijke situatie aangepast Luchtkwaliteitsonderzoek met verspreidingsberekening bevatten, waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat het effect is op de omgeving. In de aanvraag dient bovendien aangetoond te worden dat met het hogere genormaliseerde rookgasdebiet geldende luchtkwaliteitsnormen niet worden overschreden. De berekeningen moeten voldoen aan de huidige inzichten.

Nadat de uitkomsten van het aan de werkelijke situatie en actuele inzichten aangepaste luchtkwaliteitsonderzoek bekend zijn, zal de aanvraag in overleg met de vergunningverlener volgens de dan te bepalen juiste vergunningprocedure kunnen worden ingediend.

U kunt er ook voor kiezen uw bedrijfsvoering zo danig aan te passen, dat op 31 december 2016 wordt voldaan aan het op dit moment vergunde droge rookgasdebiet.

Na afloop van de gestelde termijnen zal een toezichthouder controleren of de tekortkomingen zijn beëindigd.

Nog vragen?

Voor vragen over vergunningverlening kunt u contact opnemen met van de
FUMO, bereikbaar op telefoonnummer oor eventuele vragen over en/of opmerkingen
op deze brief kunt u contact opnemen met van de FUMO, bereikbaar op
telefoonnummer

Namens het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân,

ir. M. van Amhen-Hellinga
Adjunct-directeur

Dwangsom dreigt voor afvaloven in Harlingen

RESTSTOFFEN ENERGIE CENTRALE

Richard de Boer

Harlingen | Afvaloven REC in Harlingen riskeert een provinciale boete. Volgens toezichthouder FUMO stoot de installatie meer rookgassen uit dan toegestaan. Nu wil afvalbedrijf Omrin de uitstootnorm verder verruimen.

De Reststoffen Energie Centrale (REC) van Omrin heeft vorig jaar volgens de FUMO ruim boven de toegestane rookgasnorm uitgestoten. Ook dit jaar lijkt het rookgasdebiet uit de schoorsteen opnieuw te worden overschreden.

Berekeningen van de toezichthouder laten zien dat het jaargemiddelde van de uitstoot over 2024, na correctie voor meetonzekerheid, uitkomt op 232.872 kubieke meter per uur. Dat is ongeveer 10 procent meer dan toegestaan: de vergunning staat maximaal 211.500 kubm per toe. De provincie dreigt daarom vanaf 1 januari 2026 een dwangsom op te leggen van 20.000 euro per overschrijding per jaar, tot een maximum van 40.000 euro.

REC kreeg al hogere norm in 2023. In 2023 gaf de provincie Omrin toestemming om het uitstootvolume van de afvaloven te verhogen van 177.000 naar 211.500 kubieke meter per uur. Die vergunning werd in maart van dit jaar rechtmatig bevonden door de rechtbank in Groningen, na een beroep dat was aangespannen door burgergroep Stichting Afvaloven Nee.

Volgens de stichting overschrijdt de afvaloven al jarenlang structureel de maximale rookgasuitstoot. Een brief van de FUMO toont aan dat Omrin al in 2016 werd gewaarschuwd dat de REC structureel meer uitstootte dan toegestaan.

Ook zouden er volgens de stichting onjuistheden in de meetgegevens zijn. Zo publiceerde Omrin na de rechterlijke uitspraak in maart hogere uitstootcijfers over 2023 en 2024, terwijl eerder tegenover de rechter lagere waarden waren aangevoerd. Een administratieve controle van de FUMO bevestigd nu dat de vergunde norm wordt overschreden. Reden voor Gedeputeerde Staten om een last onder dwangsom aan te kondigen.

Stichting voelt zich 'gesterk'

Advocaat Henri Sarolea, die Stichting Afvaloven Nee vertegenwoordigt, zegt dat de stichting zich „gesterk“ voelt door de stap van het provinciebestuur. „Het bevestigt onze analyse dat er bij de REC welbewust valse informatie wordt verspreid.“

De stichting diende vorige maand nog een handhavingverzoek in

De afvaloven van Omrin in Harlingen stootte in 2024 10 procent meer uit dan toegestaan. Foto: Simon Bleeker

vanwege de overschrijding van het rookgasdebiet. Tegelijk loopt bij de Raad van State een hoger beroep tegen de verruimde vergunning van 2023. „De controle van de FUMO laat zien dat er jarenlang te veel is uitgestoten. Dat moet worden rechtgezet“, zegt Sarolea.

Het gaat daarbij niet alleen om de hoogte van het rookgasdebiet, maar ook om de manier waarop dat debiet wordt berekend en beoordeeld. De FUMO hanteerde een meetonzekerheid van 5,2 procent, op basis van de methode van Rijkswaterstaat, en concludeerde dat de norm werd overschreden.

Omrin gebruikt in het verweer bij de Raad van State een veel ruimere marge van 21 procent. Volgens Sarolea probeert Omrin daarmee kunstmatig de overschrijding te legitimeren.

Zijn kritiek richt zich niet alleen op Omrin, maar ook op meetbureau ELM uit Gasselternijveen, dat in opdracht van de REC de uitstootmetingen uitvoert. Dat bureau gaf eind 2024 toe dat hun berekeningsmethode niet klopte en paste deze daarop aan. Hierdoor bleek het rookgasdebiet achteraf aanzienlijk hoger dan eerder gerapporteerd.

„Geen impact op milieu“

„De norm van het debiet is dawerkelijk overschreden“, zegt Omrinwoordvoerder Jeroen Adema. Maar hij wijst erop dat de toezichthouder ook heeft vastgesteld dat de emissies

van concentratiestoffen in het rookgas, zoals waterstofchloride, stikstof oxiden en ammoniak, niet zijn overschreden. „Daardoor is er geen verhoogde impact op natuur en milieu.“

Alle meetwaarden van de afvaloven vallen ruim binnen alle Europese veiligheidsnormen, aldus Adema. „Er moet geen onterechte indruk ontstaan over onveilige marges of onveilig handelen. Wij zijn een publiek afvalbedrijf en werken altijd met oog voor veiligheid en binnen de wettelijke kaders.“

Omrin wil nu bij de provincie een nieuwe vergunningswijziging aanvragen om het rookgasdebiet nog verder te verruimen. „Daarbij zullen de vruchten van de verschillende componenten, en daarmee de impact op natuur en milieu, ongewijzigd blijven.“

Gedeputeerde Eke Folkerts voelt weinig voor dat voorstel. „De fraach met steld wurde, mar it debyf ferheegje giet net samar fan de iene op de oare dei.“ Bovendien heeft de rechtbank in maart bepaald dat de norm ook echt moet worden gehandhaafd. „We moatte nu earst wurkje met de fergrunning dy't der leit, dêr geane wy fanút.“

De provincie wacht nog op de volledige jaarcijfers over de uitstoot in 2025. Als die binnen de norm blijven, wordt de dwangsom ingetrokken. Omrin krijgt ook de kans om een zienswijze in te dienen voordat een definitief besluit wordt genomen.

KORT NIEUWS

BOEKWIKEGESKINK

Tweede druk voor boek van Breteler

Het 'boekewikageskink' *Oan 'e ein fan De Oere* van Anne-Goaltske Breteler beleeft een tweede druk. Tijdens de Fryske Boekewike, die op 16 november is afgelopen, was er een ongekende vraag naar het boek, aldus organisator Boeken fan Fryslân. Halverwege de week was het geschenk al uitverkocht. De tweede druk van *Oan 'e ein fan De Oere* verschijnt 28 november in een oplage van duizend exemplaren. Sowieso was de Boekewike een succes, zegt Anita Schaaf van boekwinkel Van der Velde in Dokkum: „Wy hawwe noch noait sa'n soad Fryske boeken ferkocht. De hiele kast mei Fryske fiksje en non-fiksje wie praktysk leech.“

2026

Drie ton als steun culturele producties

Voor culturele instellingen die volgend jaar een productie in de provincie Fryslân uitvoeren is in totaal drie ton beschikbaar. Per aanvraag kan maximaal 24.999 euro aangevraagd worden. Het gaat om instellingen die geen geld krijgen uit de provinciale meerjarige subsidieregeling. Het gaat om bijvoorbeeld het organiseren van een concert, tentoonstelling, festival of voorstelling. Het aanvragen van de subsidie kan van 9 december 2025 tot en met 10 februari 2026. De regeling gaat in de periode 2025-2028 vier keer open, dit is de eerste ronde.

GELIEFDEN

Kerken herdenken overledenen

Op veel plekken in Fryslân staan kerken de komende dagen stil bij mensen die zijn overleden. Bij de Bonifatiuskerk in Dokkum is vandaag van 19.00 tot 21.00 uur een lichtjesavond om geliefden te herdenken. Tijdens de herdenking staan negen overleden uit Dokkum en nabije omgeving centraal, bezoekers hebben ook de mogelijkheid een eigen geliefde te herdenken. In de Grote Kerk in Drachten kunnen mensen zaterdag van 13.30 tot 17.00 uur samenkomen om dierbaren te herdenken. Zondag is er ook in veel kerken aandacht voor geliefden die dit jaar zijn gestorven.

TOELICHTING AANVRAAG VOOR EEN VERANDERINGSVERGUNNING

Lange Lijnbaan te Harlingen

Omrin/REC

12 APRIL 2022

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.1.1	Jaargemiddelde grenswaarde voor zoutzuur (HCl)	4
1.1.2	Het verhogen van het rookgasdebiet bij gelijkblijvende stikstofemissies	4
1.2	Kader	5
1.2.1	Aanvraag omgevingsvergunning	5
1.3	Probleemstelling hoger grondstoffenverbruik vs lagere HCl-emissie	6
1.3.1	Huidige situatie	6
1.3.2	Nieuwe situatie	6
1.4	Probleemstelling schoorsteendebiet verhoging	8
1.5	Aanvraag	8
1.6	Leeswijzer.	8
2	INRICHTING	9
2.1	Algemene gegevens	9
2.2	Omschrijving van de inrichting	9
2.3	Situering van de inrichting	9
3	VERGUNNING	11
3.1	Eerder verstrekte vergunningen	11
3.2	Gewenste vergunning	12
3.3	Overige relevante wet- en regelgeving	12
3.4	Toekomstige ontwikkelingen	13
4	MILIEUASPECTEN	14
4.1	Overzicht milieueffecten	14
4.2	Gevolgen wijzigingen op aard van de inrichting	17
	BIJLAGE 1: ONDERZOEK LUCHTKWALITEIT	18
	BIJLAGE 2: BREF/BBT TOETS INCL. CROSS MEDIA EFFECTS	19
	BIJLAGE 3: MILIEUEFFECTEN VERHOGING NATRIUMBICARBONAAT DOSERING	20
	BIJLAGE 4: BEOORDELING IN HET KADER VAN DE NB-WET	25

BIJLAGE 5: BESLUIT GS PROVINCIE FRYSLÂN OP DE MER-AANMELDNOTITIE

26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Deze toelichting bij de aanvraag voor de verandering van de milieuvergunning voor de REC Harlingen beschrijft de volgende veranderingen:

1. Het wijzigen van voorschrift 4.2.4. van de milieuvergunning (kenmerk: 00907403), waarbij de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor zoutzuur (HCl) wordt gewijzigd van 5 mg/Nm³ naar 8 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂);
2. Het verhogen van het rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) naar 211.500 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) en het gelijktijdig verlagen van de jaargemiddelde grenswaarden voor stikstofoxiden (NO_x) van 60 mg/Nm³ naar 50 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) en ammoniak (NH₃) van 3 mg/Nm³ naar 2,5 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) (-20%). De verlaging van de stikstofoxiden en ammoniak is noodzakelijk als gevolg van de z.g. stikstofcrisis, waardoor de drempelwaarde naar 0 (nul) is verlaagd en het niet mogelijk is om kleine verhogingen van de stikstofemissie te vergunnen.

In deze toelichting worden de beide onderwerpen separaat beschreven, maar zal een integraal luchtkwaliteitsonderzoek en een beoordeling op grond van de Nb-wet worden bijgevoegd.

1.1.1 Jaargemiddelde grenswaarde voor zoutzuur (HCl)

In de afgelopen 10 jaar heeft de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor zoutzuur (HCl) voor de REC Harlingen al tot veel discussie geleid. Deze discussie ging dan met name over de hoogte van de jaargemiddelde grenswaarde en over de wijze waarop de jaargemiddelde grenswaarde zou moeten worden getoetst. In totaal hebben de bestuursrechters bij de rechtbank en de Raad van State zich al 5 keer over deze kwestie gebogen en hebben zij verschillende uitspraken gedaan. Over de strenge normering zelf is echter nooit een gedegen motivering / onderbouwing gegeven.

De laatste uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 (kenmerk: 201706937/1/A1) heeft tot gevolg dat de emissiegrenswaarden strenger getoetst zullen gaan worden, doordat met een veel kleiner betrouwbaarheidsinterval mag worden gecorrigeerd. Voor de REC in Harlingen levert dat voor de component zoutzuur (HCl) een probleem op in de vorm van een veel hoger grondstoffen verbruik (natriumbicarbonaat) en de productie van meer reststoffen die moeten worden gestort. In deze toelichting wordt een integrale milieu-analyse uitgevoerd (bijlage 3), waaruit zal blijken dat dit voor het milieu geen wenselijke situatie is.

1.1.2 Het verhogen van het rookgasdebiet bij gelijkblijvende stikstofemissievracht

Uit meetresultaten aan de Reststoffen Energie Centrale (REC) komt naar voren dat het rookgasdebiet circa 211.500 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) bedraagt. In de oprichtingsvergunningaanvraag van Omrin/REC BV te Harlingen (hierna: REC) is destijds uitgegaan van een rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur, droog en bij 11% O₂.

Het rookgasdebiet heeft invloed op de emissievracht en warmte-emissie. Een hoger rookgasdebiet leidt tot een hogere emissievracht hetgeen een negatieve invloed kan hebben op de immissieconcentratie in de omgeving van REC. Een hoger rookgasdebiet leidt echter ook tot een

hogere warmte-emissie. Een hogere warmte-emissie heeft juist een positieve invloed op de pluimverspreiding.

De provincie Fryslân/Fumo heeft REC verzocht om de effecten van een hoger rookgasdebiet op de immissies in de omgeving van REC in beeld te brengen. De verspreidingsberekeningen zijn uitgevoerd voor het vergunde rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur en voor het hogere rookgasdebiet van 211.500 Nm³/uur. Deze 211.500 Nm³/uur komt goed overeen met de feitelijke situatie als de REC 100% in bedrijf is. Op basis van een verschilplot van de immissiecontouren worden de effecten van het rookgasdebiet inzichtelijk gemaakt.

Om te zorgen dat de stikstofvracht niet wordt verhoogd wordt tegelijkertijd de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NO_x) verlaagd van 60 mg/Nm³ naar 50 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) en ammoniak (NH₃) van 3 mg/Nm³ naar 2,5 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂). Dit is een verlaging van 20%, waardoor de jaarvracht aan stikstofoxiden ammoniak uit de schoorsteen gelijk zullen blijven. Deze aanpassing is mogelijk door gebruik te maken van de restcapaciteit van de SCR. De SCR hoeft daarvoor niet te worden aangepast. Mocht dit in de toekomst wel mogelijk zijn, dan bestaat altijd nog de mogelijkheid om een tweede laag katalysator blokken in de SCR aan te brengen.

Om de effecten op de luchtkwaliteit goed in beeld te brengen is een nieuw luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Het luchtkwaliteitsonderzoek van 21 april 2010 dat deel uitmaakt van de oprichtingsvergunning en het luchtkwaliteitsonderzoek van 19 juni 2013 dat deel uitmaakt van een eerdere veranderingsvergunning, zijn als basis voor dit onderzoek gebruikt. De nieuwe storingsemissies zijn gebaseerd op de emissies tijdens recente storingen. De storingsemissie voor kwik (Hg) is niet verhoogd, omdat de emissie van kwik tijdens normaal altijd zeer laag is en tijdens storingen het doekenfilter altijd in bedrijf blijft.

1.2 Kader

1.2.1 Aanvraag omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag voor het afgeven van de omgevingsvergunning is de Provincie Fryslân. Deze ontwikkelingen worden in één Omgevingsvergunning aangevraagd.

Omgevingsvergunning milieu

De benodigde toestemming betreft een aanvraag voor een verandering van de Omgevingsvergunning milieu. De vergunning wordt aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1, onder e 2 en 3 van de Wabo.

Artikel 3.10 lid 1 van de Wabo geeft aan dat de uitgebreide procedure gevolgd moet worden volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Hierbij geldt een beslissingstermijn van 6 maanden na indiening. Deze termijn kan op basis van lid 2 van dit artikel éénmalig verlengen met 6 weken.

Dit document bevat een beschrijving van de aan te vragen activiteiten en de daarmee samenhangende milieuaspecten. Voor de meest bepalende milieuaspecten is onderzoek uitgevoerd. Deze zijn als bijlage(n) aan dit document toegevoegd.

1.3 Probleemstelling hoger grondstoffenverbruik vs lagere HCl-emissie

1.3.1 Huidige situatie

In de huidige situatie gelden voor zoutzuur (HCl) de daggemiddelde grenswaarde van 8 mg/Nm³ en de jaargemiddelde grenswaarde van 5 mg/Nm³. In het eerste jaar gold nog een jaargemiddelde grenswaarde van 8 mg/Nm³. De strengere jaargemiddelde grenswaarde van 5 mg/Nm³ is destijds op uitdrukkelijk verzoek van de provincie Fryslân in onze aanvraag voor een milieuvergunning gekomen. Een goed onderbouwde motivering is daarvoor echter in de considerans van de milieuvergunning niet gegeven.

Na de inbedrijfstelling in 2011 bleek de daggemiddelde en jaargemiddelde grenswaarde voor HCl goed haalbaar met de volledig droge rookgasreinigingsinstallatie, waarbij natriumbicarbonaat wordt gebruikt voor binden van de zure componenten (HCl, SO₂ en HF). Het rendement voor de afvang van zoutzuur is meer dan 99%. De overdosering van de natriumbicarbonaat dosering is daarbij ca. 20%. In het eerste jaar na de inbedrijfstelling is uitgetest of de jaargemiddelde waarde van 5 mg/Nm³ haalbaar was. De conclusie was dat dit haalbaar was, maar dat de natriumbicarbonaat dosering fors (+15%) verhoogd moest worden en dat ook het percentage afvalstoffen (RGR-residu) ook ca. 15% hoger zou worden. Gezien de verwaarloosbare milieuwinst door de lagere emissie van zoutzuur in vergelijking met de grotere negatieve milieueffecten van het hogere grondstoffen verbruik en het storten van meer afvalstoffen heeft Omrin/REC BV besloten het setpoint voor de zoutzuur nooit te verlagen van 8 naar 5 mg/Nm³. Dit was mogelijk doordat voor zoutzuur het wettelijke 95%-betrouwbaarheidsinterval van 40% of 4 mg/Nm³ gold. Daardoor mag bij de toetsing van de zoutzuur emissie 4 mg/Nm³ afgetrokken worden van de jaargemiddelde emissie. Een jaargemiddelde van 8 mg/Nm³ wordt na de aftrek van het 95%-betrouwbaarheidsinterval 4 mg/Nm³ en voldoet zodoende aan de jaargemiddelde eis van 5 mg/Nm³. De afgelopen jaren (2012-2018) is de jaargemiddelde emissie van zoutzuur altijd iets lager dan 8 mg/Nm³ geweest. De REC heeft dan ook altijd ruimschoots voldaan aan de maximale grenswaarde incl. de correctie voor het 95%-betrouwbaarheidsinterval van $5 + 4 = 9$ mg/Nm³.

1.3.2 Nieuwe situatie

Vanwege de uitspraak van de Raad van State is het 95%-betrouwbaarheidsinterval voor de emissie van zoutzuur verlaagd van 4 mg/Nm³ naar 1 mg/Nm³. Dit betekent voor de REC dat de jaargemiddelde emissie van zoutzuur maximaal 6 mg/Nm³ mag zijn (norm van $5 + 1$ voor het 95%-betrouwbaarheidsinterval). Het setpoint voor de emissie van zoutzuur dient dan ook te worden verlaagd naar 5 mg/Nm³. Dit zal betekenen dat de al eerder genoemde nadelen van meer grondstoffen verbruik en meer te storten afvalstoffen nu niet meer te voorkomen zijn. Bij een jaargemiddelde norm van 8 mg/Nm³ blijft de maximale emissie gelijk aan 9 mg/Nm³ (norm van $8 + 1$) en zal de nieuwe situatie gelijk zijn aan de 'oude' situatie voordat de Raad van State uitspraak had gedaan. De doelstelling van deze aanvraag is dan ook niet om meer zoutzuur te emitteren dan de afgelopen jaren altijd is gedaan, maar te voorkomen dat door de verlaging van het 95%-betrouwbaarheidsinterval de situatie voor het milieu zal verslechteren door een hoger grondstoffenverbruik (m.n. meer energieverbruik, CO₂-emissie en verkeer) en meer te storten afvalstoffen incl. het transport daarvan. Deze integrale milieubeoordeling is wat de overheid ook in de nieuwe omgevingswet voor ogen heeft. In bijlage 3 is in detail de onderbouwing voor het hogere verbruik aan natriumbicarbonaat bij de aanvraag gevoegd.

Alternatieve oplossingen

Naast de verlaging van het setpoint met als nadeel het hogere natriumbicarbonaat verbruik is eerder ook gekeken naar alternatieve oplossingen voor het verlagen van de zoutzuuremissie.

Denkbare realistische alternatieven zijn:

1. Het plaatsen een tweede doekenfilter;
2. Het recirculeren van het RGR-residu;

Optie 1: Het plaatsen van een tweede doekfilter incl. natriumbicarbonaatinjectie betekent een forse verbouw van de huidige rookgasreinigingsinstallatie. In het huidige gebouw is daarvoor geen plaats en betekent een extra aanbouw aan de noordzijde van het huidige rookgasreinigingsgebouw. De investering zal bestaan uit de volgende onderdelen:

- Uitbreiding gebouw;
- 2de doekenfilter;
- 2de natriumbicarbonaat injectiesysteem;
- Aanpassing van het leidingwerk en het besturingssysteem;
- Verzwaring van de ID-fan ter overbrugging van het extra drukverlies of een boosterventilator;

De investering van deze variant wordt geraamd op ca. 5 miljoen Euro. Een ander belangrijk nadeel is het extra drukverlies over het nieuwe doekenfilter, waardoor het elektriciteitsverbruik van de ID-fan fors zal stijgen. Al met al wordt dit alternatief niet haalbaar geacht vanwege de hoge investering en het extra elektriciteitsverbruik.

Optie 2: Het recirculeren van het RGR-residu met het hogere percentage aan niet-verbruikt natriumbicarbonaat vergt een kleinere aanpassing van de bestaande rookgasreinigingsinstallatie en deze past wel binnen het bestaande gebouw.

In de praktijk betekent dit dat het RGR-residu voor 80% opnieuw wordt geïnjecteerd bij de ruwe rookgassen en 20% wordt afgevoerd. Het gevolg daarvan is dat de hoeveelheid RGR-residu die continu in de installatie wordt rondgepompt 5x zo hoog moet zijn om voldoende RGR-residu af te kunnen blijven voeren. Daarnaast wordt ook het bestaande doekenfilter 5x zo zwaar belast.

De investering voor het recirculeren van het RGR-residu bestaat uit de volgende onderdelen:

- Interne verbouwkosten;
- Extra afvoersysteem van het RGR-residu;
- Extra injectiesysteem van het RGR-residu;
- Aanpassing van het leidingwerk en het besturingssysteem.

De investering van dit alternatief wordt geraamd op € 0,9 miljoen. Het voordeel van dit alternatief is dat de overdosering van natriumbicarbonaat met ca. 10% of 600 ton/jaar natriumbicarbonaat kan worden verlaagd. Dit betekent dat de verlaging van zoutzuuremissie geen extra natriumbicarbonaat zou kosten. De nadelen van dit alternatief zijn het hogere elektriciteitsverbruik (200 kW extra) door het hogere drukverschil over het doekenfilter en extra apparatuur, 5x meer slijtage van de doeken en meer onderhoud aan het aan- en afvoersysteem van het RGR-residu vanwege de hogere belasting. De kosten van deze aanpassing worden geraamd op:

- Afschrijving en rente ->	€ 117.000,-
- Elektriciteit ->	€ 150.000,-
- Vervanging van doeken ->	€ 96.000,-
- Onderhoud ->	€ 27.000,-
Totaal	€ 390.000,-

De kosten voor dit alternatief zijn daarmee vergelijkbaar met de kosten voor het extra natriumbicarbonaat verbruik. Ook dit alternatief is daardoor bovenmatig duur en ook geen haalbaar alternatief.

1.4 Probleemstelling schoorsteendebietverhoging

De aanleiding voor deze verandering van de milieuvergunning is dat de feitelijke hoeveelheid gereinigde rookgassen in de praktijk hoger zijn dan destijds in de aanvraag voor de oprichtingsvergunning was aangenomen. Om de dagelijkse praktijk in overeenstemming te brengen met de vigerende milieuvergunning is het nodig hiervoor een veranderingsvergunning aan te vragen. Het probleem hierbij is echter dat hoewel de verandering milieuhygiënisch gezien relatief klein is, dit wel voor een verhoging van de emissie van stikstofverbindingen leidt. In de huidige situatie is dit een probleem, omdat de totale emissie aan stikstofverbindingen in Nederland te hoog is. Door de uitspraak van de Raad van State is het niet meer mogelijk om kleine emissieverhogingen aan stikstofverbindingen te vergunnen, omdat de z.g. drempelwaarde verlaagd is naar 0. De verhoging van het schoorsteendebiet dient daardoor gepaard te gaan met dezelfde procentuele verlaging van de jaargemiddelde grenswaarden voor de stikstofverbindingen NO_x en ammoniak

1.5 Aanvraag

Voor deze ontwikkeling is Omrin/ReststoffenEnergieCentrale BV de aanvrager en daarmee vergunninghouder.

Om de voorgenomen wijzigingen mogelijk te maken is een aanvraag om een omgevingsvergunning (veranderingsvergunning) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) nodig.

Vooruitlopend op de aanvraag om omgevingsvergunning is in onderhavig document getoetst of voor de voorgenomen wijzigingen een m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht van toepassing is. Hiervoor is in 2021 een mer-aanmeldnotitie opgesteld en ingediend om te kunnen beoordelen of bij de voorbereiding van het besluit omtrent deze aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Het besluit (kenmerk: 2021-FUMO-58895) is dat bij de voorbereiding van het besluit op deze aanvraag van voor Omrin/REC BV geen MER hoeft te worden opgesteld. Het besluit van de provincie Fryslân is als bijlage bij deze aanvraag toegevoegd.

1.6 Leeswijzer.

Deze toelichting beschrijft voor zover van toepassing alle algemene aspecten van de aanvraag. Deze toelichting is aangevuld met een viertal bijlagen:

1. Een luchtkwaliteitsonderzoek;
2. Een z.g. BREF toets incl. Cross Media Effecten;
3. Een beschrijving van de integrale milieueffecten door de verhoging van de natriumbicarbonaat dosering;
4. Een beoordeling in het kader van de Nb-wet;
5. Besluit GS provincie Fryslân op de aanmeldnotitie.

2 INRICHTING

2.1 Algemene gegevens

Gegevens aanvrager

Bedrijfsnaam	:	ReststoffenEnergieCentrale BV
Adres	:	Hidalgoweg 5
Postcode	:	8938 BA
Plaats	:	Leeuwarden
Postbus	:	1622
Postcode	:	8911 BX
Contactpersoon	:	[REDACTED]
Telefoon	:	[REDACTED]
E-mail	:	[REDACTED]@omrin.nl

Gegevens inrichting

Bedrijfsnaam	:	Reststoffen Energie Centrale
Adres	:	Lange Lijnbaan 14
Postcode	:	8861 NW
Plaats	:	Harlingen

Inschrijving Kamer van Koophandel

De inrichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 01121465 en vestigingscode 000017067189.

2.2 Omschrijving van de inrichting

De inrichting van Omrin aan de Lange Lijnbaan in Harlingen betreft een inrichting voor het verbranden van buiten de inrichting afkomstige huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen.

De inrichting dient hoofdzakelijk te worden aangemerkt als een inrichting als bedoeld onder Besluit Omgevingsrecht (BOR) Bijlage I onderdeel C categorie 28.4, e1 en e2. Deze laatste categorie bepaald tevens dat de gedeputeerde staten van de Provincie Fryslân het bevoegd gezag zijn.

Bedrijfstijden

De vergunningaanvraag heeft geen betrekking op de bedrijfstijden van Omrin. Deze vinden reeds 24 uur per dag 7 dagen per week plaats.

2.3 Situering van de inrichting

Het plangebied, i.c. het terrein van de Omrin, is gelegen binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Harlingen op de Industriehaven. In het zuiden grenst het terrein van Omrin aan de scheepswerf, aan de noordzijde aan een betonfabriek, aan de oostzijde aan het water van de Industriehaven en aan de westzijde aan de Waddenzee.

Figuur 2.1: Ligging locatie van Omrin.

De ontwikkeling vindt volledig plaats binnen de huidige de terreingrenzen van Omrin. De inrichtingsgrens verandert niet als gevolg van de ontwikkeling.

Figuur 2.2: Overzichtstekening Omrin

3 VERGUNNING

3.1 Eerder verstrekte vergunningen

Artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) bepaalt welke projecten omgevingsvergunningplichtig zijn. Omrin beschikt over diverse vergunningen op grond van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) voor het in werking hebben van een inrichting voor de verbranding van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen te Harlingen. De inrichting is vergunningplichtig, op basis van categorie 28.4^e. Vanwege deze toepassing is Gedeputeerde Staten bevoegd te beslissen op voorliggende aanvraag. In onderstaand overzicht is de huidige vergunningensituatie weergegeven.

Tabel 3.1: overzicht verleende vergunningen

Soort vergunning	Datum	Kenmerk	Onderwerp
Oprichtingsvergunning	28 november 2008	WFN0816905	Wvo-vergunning
Oprichtingsvergunning	5 oktober 2010	0907403	Oprichtingsvergunning
Veranderingsvergunning	1 juli 2013	01063687	Ongewone voorvallen
Veranderingsvergunning	10 december 2014	01097826	Verhogen hoeveelheid afvalstoffen
Milieu neutrale verandering	2 december 2014	01173525	Aanpassen duur en hoeveelheid afvalstoffen in de bunker
Veranderingsvergunning	6 oktober 2015	1226197	Uitbreiding met een turbine/generator en luchtcondensor
Omgevingsvergunning	24 november 2016	2016-FUMO-0018129	Bouwen van een tijdelijk bouwwerk en milieuneutraal veranderen
Omgevingsvergunning	18 januari 2018	2017-FUMO-19284	Wijzigen omgevingsvergunning op verzoek van derden
Omgevingsvergunning	13 april 2018	2018-FUMO-0026621	Milieuneutraal veranderen/toepassen van hulpstof Topcrete
Omgevingsvergunning	4 juni 2020	2019-FUMO-0032783	Ambtshalve wijziging van voorschriften oprichtingsvergunning

Omgevingsvergunning	27 januari 2021	2020-FUMO-43469	Milieu neutraal veranderen/ Het plaatsen van de Topcrete silo
Omgevingsvergunning	29 juni 2021	2021-FUMO-53169	Milieu neutraal veranderen/ Het plaatsen van 3 tankcontainers
Omgevingsvergunning	16 maart 2022	2022-FUMO-0060759	Milieuneutraal veranderen/het uitbreiden van de gasblusinstallatie
Omgevingsvergunning	23 maart 2022	2022-FUMO-0041154	Ambtshalve wijziging energie voorschriften

3.2 Gewenste vergunning

Omrin verzoekt om het verkrijgen van een verandering van omgevingsvergunning milieu voor het wijzigen van voorschrift 4.2.4 van de oprichtingsvergunning, zoals beschreven in hoofdstuk 1. De vergunning wordt aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1, onder e 2 en 3 van de Wabo.

De provincie Fryslân is aangewezen als bevoegd gezag voor de behandeling van de aanvraag en het nemen van een Besluit. De provincie kan gebruikmaken van advies vanuit overige bevoegd gezag (o.a. Gemeente Harlingen, Wetterskip Fryslân en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Voor het opstellen van de (ontwerp)beschikking heeft de provincie haar taken gemandateerd aan de Regionale uitvoeringsdienst Fumo.

De aanvraag wordt ingediend via Omgevingsloketonline.

3.3 Overige relevante wet- en regelgeving

IPPC/BREF

Omrin is een zogenaamde IPPC inrichting cf. RIE categorie 5.2. De onderhavige ontwikkeling resulteert niet in een uitbreiding van de capaciteit van de huidige inrichting en verandert niet de aard of werking van deze. De volgende BREF-documenten zijn van toepassing op de activiteiten op de locatie:

- Waste Incineration (WI) - December 2019

Tevens gelden:

- Energy Efficiency (ENE) - Februari 2009
- Monitoring of Emissions to Air and Water from IED Installations (ROM) - Juli 2018
- Economics and Cross-media Effects (ECM) - Juli 2006

De BBT-toets voor de verhoging van de jaargemiddelde zoutzuuremissie incl. een beoordeling van de Cross-media effects is als bijlage 2 bij deze aanvraag gevoegd.

Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim)

Voor een aantal activiteiten binnen de inrichting hebben de voorschriften uit het Barim en de daaraan gekoppelde richtlijnen een directe werking. Dit geldt voor de volgende activiteiten:

- algemene emissies naar de lucht.

Wet Natuurbescherming

Omrin ligt op 100 meter afstand van het Natura-2000 gebied Waddenzee. Overige Natura-2000 gebieden liggen op veel grotere afstand en worden niet negatief beïnvloed door de activiteiten van de Omrin. In de Passende Beoordeling van de vigerende Natuurbeschermingswetvergunning voor de REC is het effect van de zoutzuur emissie niet relevant.

Gezien de aard van de verandering zijn de eventuele effecten opnieuw beoordeeld of er negatieve effecten op dit Natura 2000 gebied te verwachten zijn. Deze beoordeling is als bijlage 4 aan deze aanvraag toegevoegd.

3.4 Toekomstige ontwikkelingen

Een fase 2 maakt geen deel uit van deze vergunningaanvraag. Vooralsnog zijn er geen toekomstige ontwikkelingen te verwachten die relevant voor het onderdeel milieu zijn.

4 MILIEUASPECTEN

4.1 Overzicht milieueffecten

Onderstaand een overzicht van de meest relevante milieuaspecten met een onderbouwing van de nadelige gevolgen voor het milieu:

Milieuaspect	Huidige situatie	Beoogde situatie	Conclusie
Bodem (bescherming)	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende bodembedreigende activiteiten benoemd: • Ontvangsthal; • Opslag afval (bunker); • Bedrijfswatervijver; • Dieseltanks en NSA; • Ketelhuis; • RGR-gebouw; • Opslag ammoniakoplossing; • Werkplaats; • Bedrijfsriolering; • Bodemas op- en overslag; • Olie- en vetten opslag; • Containerwisselplaats.	Niet relevant De veranderingen leiden niet tot nieuwe bodembedreigende activiteiten waarvoor nog niet eerder maatregelen zijn voorgeschreven.	De veranderingen leiden niet tot nieuwe, nog niet eerder voorgeschreven, maatregelen.
Bodem (kwaliteit)	Relevant Er zijn geen locaties waar veranderingen plaatsvinden	Niet relevant De veranderingen zijn vergelijkbaar met de huidige bodembedreigende activiteiten op de locatie.	De veranderingen leiden niet tot nieuwe bodembedreigende activiteiten. Hierdoor heeft de verandering geen effect op de eerder uitgevoerde nulsituatie onderzoeken op de desbetreffende deellocatie.
Geluid	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende geluidrelevante activiteiten benoemd: • Bedrijfsgebouwen; • Shredder; • Luchtcondensor; • Schoorsteen; • Verkeer.	Niet relevant, omdat.. Door het hogere debiet wordt de luchtsnelheid in de schoorsteen verhoogd, waardoor het geluidsniveau van de schoorsteen zou kunnen stijgen. Echter in de geluidsonderzoeken is altijd uitgegaan van de worst-case. Bij een max. debiet van 20,7 m/s is het maximale geluid uit de schoorsteen 90 dB(A). In de geluidsonderzoeken is gerekend met 91 dB(A). De luchtsnelheid	Ten behoeve van deze vergunningaanvraag is geen akoestisch onderzoek opgesteld.

Milieuaspect	Huidige situatie	Beoogde situatie	Conclusie
		bij 211.500 Nm ³ /uur is 17,76 m/s en blijft daardoor nog steeds lager dan de vergunde situatie (worst-case).	
Lucht	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende lucht emissies benoemd: • Schoorsteen • Verkeer •	Relevant De veranderingen zijn niet vergelijkbaar met de huidige luchtmissies op de locatie.	De veranderingsactiviteiten leiden tot een wijziging van de aard en/of omvang van schoorsteenemissies. Derhalve is onderzoek gedaan naar luchtmissies uit de schoorsteen als gevolg van de veranderingsactiviteiten. Zie bijlage 1 voor de rapportage. Daarnaast heeft deze verandering van de milieuvergunning positieve effecten voor de lucht. Deze zijn beschreven in bijlage 3.
Geur	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende geur emissies benoemd: • Schoorsteen; • Afvalbunker; • Bodemas opslag.	Niet relevant De veranderingen zijn vergelijkbaar met de huidige geuremissies op de locatie.	De veranderingsactiviteiten leiden niet tot een wijziging van de aard en/of omvang van eventuele geurcomponenten. Derhalve is geen onderzoek gedaan aangaande geur als gevolg van de veranderingsactiviteiten.
Afvalwater	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende afvalwater activiteiten benoemd: • Bedrijfsafvalwater; • huishoudelijk afvalwater.	Niet relevant De veranderingen passen binnen de huidige afvalwater activiteiten op de locatie of hebben hier geen effect op.	De veranderingsactiviteiten leiden niet tot een wijziging van de aard en/of omvang van afvalwater emissies of hebben hier geen invloed op. Derhalve is geen onderzoek gedaan naar afvalwater emissies als gevolg van de veranderingsactiviteiten.
Afvalstoffen	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende afval relevante	Relevant De veranderingen passen binnen de huidige afval activiteiten op de locatie, maar hebben effect	De veranderingsactiviteiten leiden tot een vermindering van de te storten afvalstoffen (RGR-residuen). Zie bijlage 3 voor de onderbouwing.

Milieuaspect	Huidige situatie	Beoogde situatie	Conclusie
	activiteiten benoemd: Bedrijfsafvalstoffen; KGA.	op de hoeveelheid afvalstoffen.	
Energie	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende energie relevante activiteiten benoemd: • Stoomproductie; • E-productie/verbruik; • Aardgas verbruik; • Dieselolie verbruik.	Niet relevant De veranderingen passen binnen het huidige energieverbruik op de locatie of hebben hier geen effect op.	De veranderingsactiviteiten leiden niet tot een wijziging van de aard en/of omvang van het energieverbruik of hebben hier geen invloed op. Derhalve is geen onderzoek gedaan naar energieverbruik als gevolg van de veranderingsactiviteiten.
Externe veiligheid	Relevant Op de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende externe veiligheid relevante activiteiten benoemd: • Geen.	Niet relevant De veranderingen passen binnen het huidige vergunde kader voor wat betreft externe veiligheid of hebben hier geen effect op.	De veranderingsactiviteiten leiden niet tot een wijziging van de aard en/of omvang van de reeds vergunde opslagcapaciteit of hebben hier geen effect op.
Verkeer	Relevant Voor de locatie zijn in de vigerende omgevingsvergunningen de volgende verkeersbewegingen betrokken: • Aan- en afvoer van afvalstoffen; • Aan- en afvoer van grondstoffen en reststoffen; • Personeel en bezoekers.	Relevant De veranderingen passen binnen het huidige vergunde verkeersbewegingen van en naar de locatie, maar de verandering leidt tot minder verkeersbewegingen.	De veranderingsactiviteiten leiden tot minder verkeersbewegingen van en naar de locatie. Zie bijlage 3 voor de onderbouwing.

4.2 Gevolgen wijzigingen op aard van de inrichting

De aangevraagde veranderingen leiden tot aanpassingen van de voorschriften uit de volgende eerder verleende vergunningen.

Vergunning	Kenmerk	Afgegeven door	Relevante voorschriften
Oprichtingsvergunning	0907403	Provincie Fryslân	4.2.4

BIJLAGE 1: ONDERZOEK LUCHTKWALITEIT

BIJLAGE 2: BREF/BBT TOETS INCL. CROSS MEDIA EFFECTS

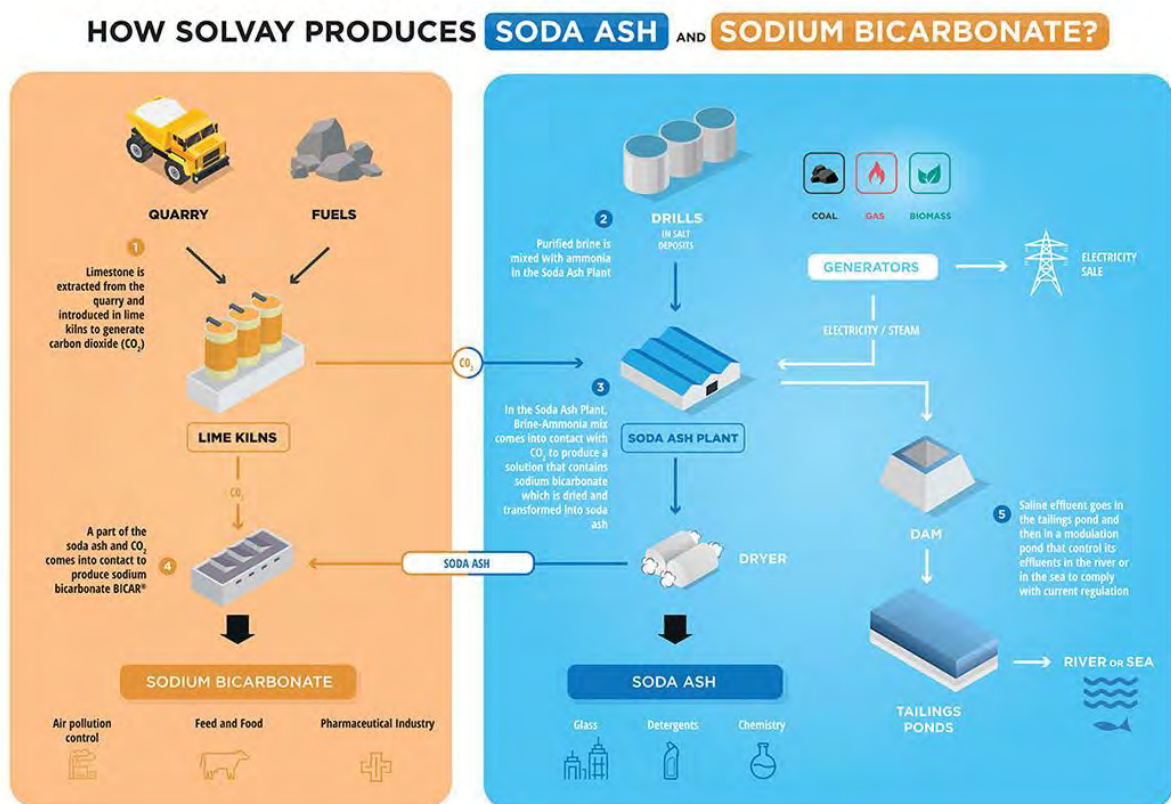
BIJLAGE 3: MILIEUEFFECTEN VERHOOGING NATRIUMBICARBONAAT DOSERING

Inleiding

De minst ingrijpende manier om de schoorsteenemissie van zoutzuur te verlagen van 8 mg/Nm³ naar 5 mg/Nm³ is het fors verhogen van de overmaat aan natriumbicarbonaat. Deze optie betekent dat er geen wijzigingen van de installatie benodigd zijn en dat er vooralsnog geen investeringen gepleegd hoeven te worden. De enige wijziging die doorgevoerd moet worden is het verlagen van het setpoint in het besturingssysteem. In de milieuvergunning voor de REC is een vergunningvoorschrift opgenomen om iedere 4 jaar het ontwerp van de rookgasreinigingsinstallatie te evalueren. Het meest recente rapport is in 2016 opgesteld en goedgekeurd door de provincie Fryslân. De informatie uit dit evaluatierapport is nog steeds representatief voor de huidige bedrijfsvoering. Daarnaast wordt het proces toegelicht en de daarbij behorende besturing. Ook wordt op basis van de praktijkcijfers de verhoging van de stoichiometrische factor uitgelegd en wordt nieuwe informatie uit het luchtonderzoek en het Solvay proces gebruikt.

De productie van natriumbicarbonaat

Natriumbicarbonaat wordt industrieel op grote schaal geproduceerd op basis van het z.g. Solvay proces. De onderstaande afbeelding geeft een goed overzicht van de verschillende processtappen.

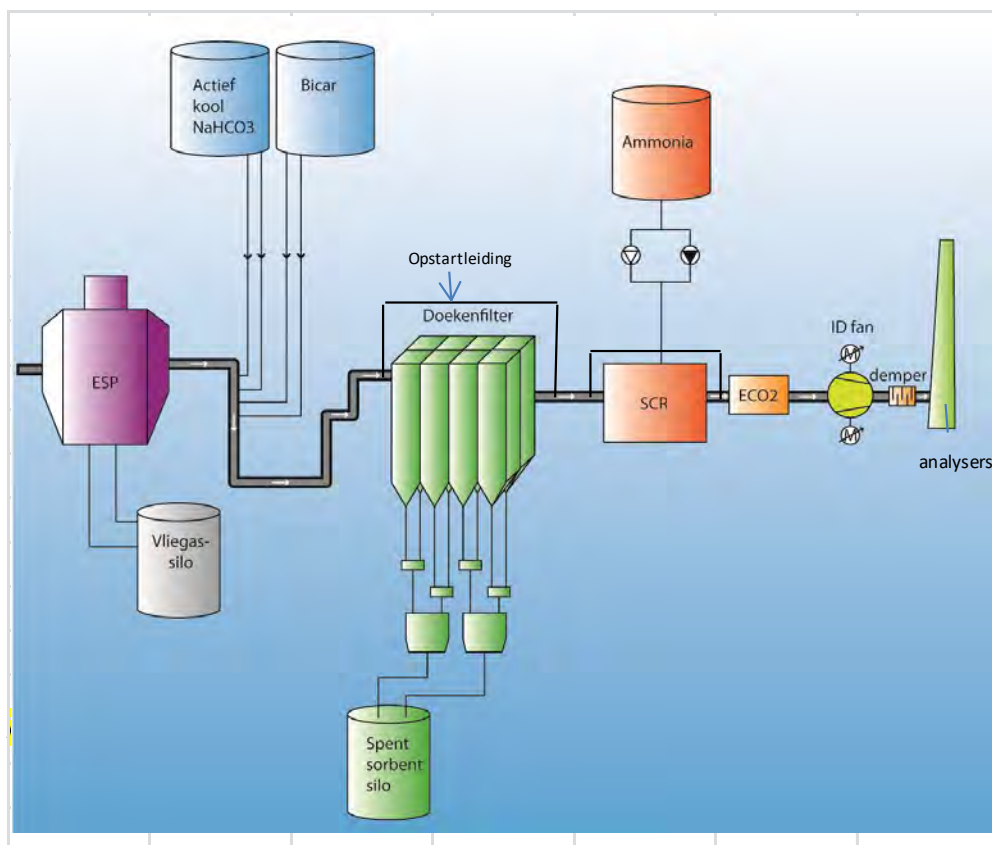

Het belangrijkste nadeel van dit productieproces is het hoge energieverbruik voor het branden van kalk en het indampen en drogen van het product. Het specifieke energieverbruik voor de productie

van natriumbicarbonaat is 6 GJ/ton natriumbicarbonaat. Dit komt overeen met 200 kg CO₂/ton (bron: BREF Large Volume Inorganic Chemicals-Solids and others).

Natriumbicarbonaatverbruik

Schematisch ziet de rookgasreiniging er als volgt uit:

Injectie droge chemicaliën(hulpstoffen)

Na het Elektrostatisch filter (ESP) wordt de samenstelling van de rookgassen gemeten en worden de zure gassen als HCl (zoutzuur), HF en SO₂ verwijderd door de reactie met natriumbicarbonaat (Bicar). De chemicaliëndosering wordt gestuurd door de continue meting van het ruwe rookgasdebiet en de gehalten aan HCl en SO₂ in de ruwe rookgasstroom.

De reactievergelijkingen zijn als volgt:

Het tweede additief, actief kool, zorgt voor de optimale adsorptie van de zware metalen (kwik, cadmium, thallium) en de sporen aan organische verbindingen (waaronder dioxinen) uit de rookgasstroom. De rookgasreinigingsresiduen (zouten en verbruikt actief kool) en de rest aan vlieggassen worden daarna uit de gasstroom gevangen middels een doekenfilter. Sinds 2018 wordt een tweede hulpstof toegepast genaamd Topcrete. Deze hulpstof wordt echter al in de ketel gedoseerd en zorgt voor lagere gehalten aan zoutzuur, zwavelzuur en fluoride in de ruwe rookgassen, voordat deze de rookgasreinigingsinstallatie bereiken. De Topcrete dosering maakt als

zodanig geen onderdeel uit van de rookgasreinigingsinstallatie en is voor deze wijziging van de milieuvergunning verder niet relevant en wordt daardoor verder buiten beschouwing gelaten.

Efficiëntie van het proces vs het verbruik aan natriumbicarbonaat

De belangrijkste factor die het verbruik aan natriumbicarbonaat beïnvloed is de samenstelling en de hoeveelheid ruwe rookgassen. Hogere gehalten aan zoutzuur en zwaveldioxide in de ruwe rookgassen en hogere het debiet aan rookgassen betekenen een hoger verbruik aan natriumbicarbonaat. Het debiet aan rookgassen is afhankelijk van de productie c.q. doorzet aan afvalstoffen en is over het jaar heen vrij constant. Het zoutzuur en zwaveldioxide in de ruwe rookgassen zijn afkomstig uit de afvalstoffen die worden verbrand. Huishoudelijke afvalstoffen zijn redelijk constant qua samenstelling, maar bedrijfsafvalstoffen en met name bouw- en sloopafval residuen kunnen behoorlijk fluctueren qua samenstelling en verhoogde gehalten aan zoutzuur en zwaveldioxide geven in de ruwe rookgassen (PVC en gips).

De tweede factor die van groot belang is voor het verbruik aan natriumbicarbonaat is de emissiegrenswaarde. In de BREF-Waste Incineration wordt voor de droge rookgasreinigingstechniek met de injectie van natriumbicarbonaat een stoichiometrische waarde van 1,2 gegeven. Dit betekent dat een overdosering van 20% nodig is om onder de emissiegrenswaarde van 8 mg/Nm³ te komen. In 2016, 2017 en 2018 lag deze overdosering bij de REC op 24 % en was reeds hoger dan de BREF. Dit verband is echter niet lineair. Indien de grenswaarde lager dan 8 mg/Nm³ wordt, dan zal de overdosering verder stijgen. De droge rookgasreinigingstechniek van de REC loopt bij 8 mg/Nm³ al tegen zijn technologische begrenzing aan.

De beste manier om de overdosering te bepalen is om deze met behulp van de procesdata uit het besturingssysteem te berekenen. Daarvoor is het nodig om de vracht aan zoutzuur en zwaveldioxide in de ruwe rookgassen te berekenen (gemiddelde debiet x gemiddelde concentratie) over een periode, waarin de installatie ongestoord in bedrijf is geweest. Fluoride wordt buiten beschouwing gelaten vanwege het feit dat deze al wordt gebonden door het gebruik van Topcrete en daardoor zeer laag is in de te reinigen rookgassen. Vervolgens wordt m.b.v. de reactievergelijkingen de hoeveelheid natriumbicarbonaat berekend om deze vracht aan zoutzuur en zwavelzuur te binden (dit is het 'theoretisch verbruik' in onderstaande tabel), uitgaande van de stoichiometrische verhoudingen van 2,3 kg natriumcarbonaat per kg HCl en 2,625 kg per kg SO₂. Daarna kan de overdosering worden berekend door de werkelijk gedoseerde hoeveelheid natriumbicarbonaat te delen door de theoretisch berekende hoeveelheid natriumbicarbonaat. In de onderstaande tabel is de overdosering over de afgelopen jaren (alleen de maanden met ongestoorde productie zijn hierin meegenomen) berekend en vergeleken met de periode na 1 augustus 2019, omdat op 18 juli 2019 het setpoint voor zoutzuur verlaagd is van 8 mg/ Nm³ naar 5 mg/Nm³.

		2016	2017	2018	2019 na 1 augustus	2020	2021
Gem. rookgasvolume	1000 Nm ³ /u	212	220	223	200	205	213
Gem. SO ₂ concentratie ruwe rookgassen	mg/Nm ³	159	150	126	74	52	87
Gem. HCl concentratie ruwe rookgassen	mg/Nm ³	952	992	901	908	858	864
Gem. SO ₂ concentratie in schoorsteen	mg/Nm ³	2,8	4,2	5,7	2,9	2,6	3,9
Gem. HCl concentratie in schoorsteen	mg/Nm ³	7,5	7,9	7,5	5,0	4,9	5,2
Dosering natriumbicarbonaat	kg/uur	673	725	657	635	575	619
Theoretisch verbruik natriumbicarbonaat	ton	3.607	2.116	1.913	1.995	2.179	2.067
Praktisch verbruik natriumbicarbonaat	ton	4.442	2.640	2.373	2.804	2.925	2.731
Overdosering natriumbicarbonaat	%	23	25	24	41	34	32

Uit deze tabel blijkt dat de overdosering gestegen is van circa 24% naar circa 36% na de verlaging van het setpoint voor zoutzuur van 8 mg/Nm³ naar 5 mg/Nm³. Dit betekent dat de REC vanaf 1-8-2019 12% meer natriumbicarbonaat heeft gedoseerd in vergelijking met de voorgaande jaren. De efficiëntie van het proces is daardoor achteruit gegaan en er worden meer reststoffen geproduceerd en afgevoerd. Op jaarbasis betekent dit dat de REC ca. 720 ton meer natriumbicarbonaat is gaan verbruiken.

Milieueffecten

Deze extra natriumbicarbonaat dosering gaat gepaard met de nodige milieubelasting. In de onderstaande tabellen wordt dit verder uitgewerkt.

Milieueffect	Omschrijving	Referentie
Schoorsteenemissie HCl lager	3 mg HCL/Nm ³ lager (8 -> 5)	Online meetsysteem
Jaarvracht HCl lager	4248 kg/jaar minder HCl emissie	Aanvraag Wm-vergunning
Lagere immissie-concentraties voor HCl	0,4 µg/m ³ lager (1,2 vs 0,8) als 99,99-percentiel	Luchtonderzoek (bijlage 1)
Hogere verkeersemisies	Fijn stof: 19,2 kg/jaar hoger NO _x : 583 kg/jaar hoger	Aanvraag Wm-vergunning
Extra natriumbicarbonaat productie	Verhoogde effecten voor de aspecten: Energie, lucht, afvalwater, transport, zoutwinning. Het extra energieverbruik geeft 720 ton x 200 kgCO ₂ /ton = 144.000 kg CO ₂ emissie	BREF Large Volume Chemicals-Solids and others

Cross media effecten

CM Effect	Omschrijving	Referentie
Hoger natriumbicarbonaat verbruik	Stijging van 720 ton/jaar	Zie voorgaande berekening
Meer RGR-residu productie	Stijging van 650 ton/jaar	90% van het extra natriumbicarbonaat verbruik

Meer transportbewegingen	29 extra transporten voor natriumbicarbonaat of 37.700 km	25 ton/vracht, Natriumbicarbonaat uit Bernburg (D)
	33 extra transporten voor RGR-residu of 15.675 km	20 ton/vracht RGR-residu naar de Maasvlakte

Vergelijking voor- en nadelen

Milieuaspect	Voordeel	Nadelen
Lucht	Zoutzuur emissie 4.248 kg/jaar lager	144.000 kg/jaar meer CO ₂ emissie 19,2 kg/jaar meer fijn stof 583 kg/jaar meer NO _x
Afvalstoffen		650 ton/jaar meer RGR-residu
Verkeer		62 extra transporten of 53.375 km

Conclusie

De negatieve milieueffecten van de extra natriumbicarbonaat dosering zijn: extra CO₂-emissie, extra te storten RGR-residuen en extra verkeersemissies. Het enige positieve milieueffect is een lagere zoutzuur emissie. De luchtkwaliteit wordt daardoor echter Niet In Betekenende Mate (NIBM) negatief beïnvloed (zie bijlage 1). De integrale beoordeling van de voor- en nadelen voor het milieu leidt dan ook tot de conclusie dat het milieuhygiënisch gezien beter is de jaargemiddelde emissie grenswaarde te verhogen van 5 naar 8 mg/Nm³.

BIJLAGE 4: BEOORDELING IN HET KADER VAN DE NB-WET

BIJLAGE 5: BESLUIT GS PROVINCIE FRYSLÂN OP DE MER-AANMELDNOTITIE

Reststoffen Energie Centrale (REC)

Lange Lijnbaan 14
8861 NW Harlingen

-- 8 DEC. 2021.

Grou, 8 december 2021

Ons kenmerk : 2021-FUMO-0058895
Afdeling : Vergunningverlening en Specialistisch Advies
Behandeld door: [REDACTED]
Uw kenmerk : Aanmeldnotitie luchtemissies datum 19 november 2021

Betreft : Besluit m.e.r.-beoordeling

Geachte [REDACTED]

Op 19 november 2021 heeft u een aanmeldnotitie ingediend en medegedeeld dat de Reststoffen Energie Centrale ((hierna Omrin/ REC)) gelegen aan de Lange Lijnbaan 14 te Harlingen het voornemen heeft om een tweetal veranderingen van de omgevingsvergunning door te voeren voor:

1. het wijzigen van voorschrift 4.2.4. van de vergunning van 28 november 2010 (kenmerk: 00907403), waarbij de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor zoutzuur (HCl) wordt gewijzigd van 5 mg/Nm³ naar 8 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂);
2. het verhogen van het rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) naar 211.500 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) (+20%) en het gelijktijdig verlagen van de jaargemiddelde grenswaarden voor stikstofoxiden (NO_x) van 60 mg/Nm³ naar 50 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) en ammoniak (NH₃) van 3 mg/Nm³ naar 2,5 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) (-20%). De verlaging van de stikstofoxiden en ammoniak is noodzakelijk als gevolg van de zgn. stikstofcrisis, waardoor de drempelwaarde naar 0 (nul) is verlaagd en het niet mogelijk is om kleine verhogingen van de stikstofemissie te vergunnen.

Wij hebben beoordeeld of bij de voorbereiding van het besluit omtrent de aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

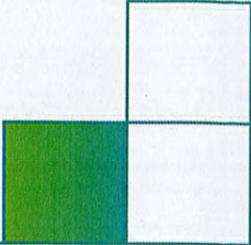
Besluit

Op grond van onderstaande overwegingen en op basis van hetgeen is gesteld in artikel 7.17 Wet milieubeheer (Wm) hebben wij besloten dat bij de voorbereiding van het besluit op de voorgenomen aanvraag van voor de Omrin/REC geen MER behoeft te worden opgesteld.

Beschrijving en locatie van de voorgenomen activiteiten.

De inrichting van Omrin/REC aan de Lange Lijnbaan in Harlingen betreft een inrichting voor het verbranden van van buiten de inrichting afkomstige huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen.

Deze locatie is in het vigerende bestemmingsplannen "Industriehaven 2006" en de "Partiële herziening bestemmingsplan Industriehaven 2006" gelegen binnen de bestemming "Bedrijvenbestemming". De voorgenomen activiteit past binnen het bestemmingsplan.

Procedure

De in de artikelen 7.16 tot en met 7.18 Wm omschreven procedure is gevolgd.

De activiteit is genoemd in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) in onderdeel D, categorie 18.7.

Op grond van artikel 2, vijfde lid, onder b Besluit m.e.r. moet het bevoegd gezag, voor alle activiteiten die beneden de m.e.r.-beoordelingsdrempel liggen, formeel (en niet meer vormvrij) bepalen of de voorgenomen activiteit daadwerkelijk geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Dit dient gelet op artikel 7.17, derde lid Wm te gebeuren op grond van de criteria genoemd in bijlage III bij de EG-richtlijn milieueffectbeoordeling (2011/92/EU en 2014/52/EU).

De verwerkingscapaciteit van de REC zoals genoemd in de bovenstaande m.e.r.-categorie wijzigt niet als gevolg van de aan te vragen verandering. Derhalve is er geen verplichting voor het verrichten van een m.e.r.-beoordeling. De activiteit wordt echter wel in onderdeel D genoemd en als gevolg hiervan dient een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden doorlopen.

Volledigheid aanmeldnotitie en opschorting procedure

Wij hebben de aanmeldnotitie getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanmeldnotitie voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanmeldnotitie is dan ook in behandeling genomen.

Toetsingskader

Het bevoegd gezag moet op grond van artikel 7.17, derde lid Wm bij de beslissing rekening houden met de relevante criteria zoals aangegeven in bijlage III bij de EG-richtlijn milieueffectbeoordeling:

1. Kenmerken van de projecten. Bij de kenmerken van de projecten kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
 - a. de omvang van het project;
 - b. de cumulatie met andere projecten;
 - c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
 - d. de productie van afvalstoffen;
 - e. verontreiniging en hinder;
 - f. het risico van zware ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën;
 - g. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).
2. Plaats van het project. Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop projecten van invloed kunnen zijn kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
 - a. het bestaande grondgebruik;
 - b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
 - c. het opname vermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken;

- gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (=Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (=Habitatrichtlijn)
- gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
- gebieden met hoge bevolkingsdichtheid;
- landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Kenmerken van het potentiële effect. Bij de potentiële aanzienlijke effecten van de projecten kunnen in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in overweging worden genomen:
- a) de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
 - b) de aard van het effect;
 - c) het grensoverschrijdend karakter van het effect;
 - d) de intensiteit en de complexiteit van het effect;
 - e) de waarschijnlijkheid van het effect;
 - f) de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
 - g) de cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
 - h) de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

Daarnaast moet het bevoegd gezag op grond van artikel 7.17, vierde lid Wm, indien aan de orde, verwijzen naar de kenmerken van de voorgenenen activiteit of van de door uw inrichting geplande maatregelen waarmee belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu vermeden of voorkomen worden.

Informatiebronnen

Voor de beoordeling of er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben wij gebruik gemaakt van de volgende informatie:

1. Luchtkwaliteitsonderzoek Omrin/ REC, datum 21 oktober 2020;
2. Beoordeling effecten aanpassing vergunde zoutzuuremissie Omrin/REC Harlingen projectnummer 2020-058-03, datum 12 oktober 2021 van Koolstra Advies (Ecologie- en natuurwetgeving).

Ten behoeve van onze besluitvorming hebben wij de gemeente Harlingen uit zorgvuldigheid deze m.e.r.-aanmeldnotitie voorgelegd ter advisering. In deze situatie is van een wettelijk advies geen sprake. Wij mogen echter om redenen van zorgvuldigheid een advies vragen.

Wij hebben geen reactie ontvangen van de gemeente Harlingen.

Overwegingen

De wijzigingen ten opzichte van de vergunde situatie zijn beperkt. De gevolgen van de wijziging voor het milieu zijn minimaal. Er vindt geen uitbreiding van de verwerkingscapaciteit plaats. De aanmeldnotitie beschrijft of er (mogelijk) sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen door de verandering. De relevante aspecten zijn luchtkwaliteit en in het kader van de Wet natuurbescherming de stikstofdepositie. De overige milieuaspecten (bodem, oppervlaktewater, afvalwater, geluid en geur) worden niet nadelig beïnvloed en zijn voor deze beoordeling niet relevant.

Om de effecten op de luchtkwaliteit goed in beeld te brengen is een nieuw luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat de veranderingen in de schoorsteenemissies

dusdanig kleinschalig zijn, dat zij uitsluitend effect hebben op de directe omgeving. Voor zover er effecten gaan optreden, zijn deze van ondergeschikt belang.

Er is dan ook naar onze mening geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die maken dat een MER vereist is.

Overwegingen ten aanzien van artikel 7.17, derde lid Wm:

Ad 1. Kenmerken van het project

Conform bijlage III van de EU-richtlijn dient in het bijzonder in overweging te worden genomen:

- De omvang van het project;
- Eventuele cumulatie met andere projecten;
- Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- De productie van afvalstoffen;
- Verontreiniging en hinder;
- Risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen en technologieën.

Omvang van het project

De wijziging van de vergunning betreft het volgende:

1. het wijzigen van voorschrift 4.2.4. van de vergunning van 28 november 2010 (kenmerk: 00907403), waarbij de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor zoutzuur wordt gewijzigd;
2. het verhogen van het rookgasdebiet.

Ad 1. Wijziging jaargemiddelde grenswaarde voor zoutzuur (HCl)

De uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 (kenmerk: 201706937/1/A1) heeft tot gevolg dat de emissiegrenswaarden strenger getoetst zullen worden, doordat met een veel kleiner betrouwbaarheidsinterval mag worden gecorrigeerd. Voor de REC in Harlingen levert dat voor de component zoutzuur een probleem op in de vorm van een veel hoger grondstoffenverbruik (natriumbicarbonaat) en de productie van meer reststoffen die weer moeten worden gestort.

Ad 2. Het verhogen van het rookgasdebiet bij gelijkblijvende stikstofemissievracht

Uit meetresultaten aan de REC komt naar voren dat het rookgasdebiet circa 210.000 Nm³/uur (droog bij 11% O₂) bedraagt. In aanvraag behorend bij de de oprichtingsvergunning is destijds uitgegaan van een rookgasdebiet van 177.000 Nm³/uur, droog en bij 11% O₂.

Het rookgasdebiet heeft invloed op de emissievracht en warmte-emissie. Een hoger rookgasdebiet leidt tot een hogere emissievracht, hetgeen een negatieve invloed kan hebben op de immissieconcentratie in de omgeving van de REC. Een hoger rookgasdebiet leidt echter ook tot een hogere warmte-emissie. Een hogere warmte-emissie heeft juist een positieve invloed op de pluimverspreiding.

Om te zorgen dat de stikstofvracht niet wordt verhoogd, wordt tegelijkertijd de jaargemiddelde emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NO_x) verlaagd van 60 mg/Nm³ naar 50 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂) en ammoniak (NH₃) van 3 mg/Nm³ naar 2,5 mg/Nm³ (droog bij 11% O₂). Dit is een verlaging van 20%, waardoor de jaarvracht aan stikstofoxiden en ammoniak uit de schoorsteen gelijk zal blijven. Deze aanpassing is mogelijk door gebruik te maken van de restcapaciteit van de Selectieve katalytische reductie (SCR). De SCR hoeft daarvoor niet te worden aangepast.

Om de effecten op de luchtkwaliteit goed in beeld te brengen, is een nieuw luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd en zijn de effecten op de natuur opnieuw beoordeeld.

Er is naar onze mening geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die maken dat een MER vereist is.

Cumulatie

Voor zover er sprake kan zijn van cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten, zijn in de omgeving van de REC geen grootschalige ontwikkelingen bekend die kunnen leiden tot een stapeling (cumulatie) van milieueffecten.

Gelet op de afstanden tussen de inrichting en de afstand tot omliggende woningen van derden, vormt eventuele cumulatie van emissies geen aanleiding om een MER te verlangen.

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Over het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden gemeld dat als gevolg van de wijziging van de vergunning er sprake zal zijn van een afname van het hulpstoffenverbruik.

Er is naar onze mening geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die maken dat een MER vereist is.

Energie

De doelstelling van de voorgenomen aanvraag is niet om meer zoutzuur te emitteren dan de afgelopen jaren is gedaan, maar te voorkomen dat door de verlaging van het 95%-betrouwbaarheidsinterval de situatie voor het milieu zal verslechteren door een hoger grondstoffenverbruik (m.n. meer energieverbruik, CO₂-emissie en verkeer) en meer te storten afvalstoffen inclusief het transport daarvan. Deze integrale milieubeoordeling op de relevante milieugevolgen is wat de overheid ook in de nieuwe Omgevingswet voor ogen heeft.

De effecten op het verbruik van energie en grondstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een MER dient te worden opgesteld.

Productie van afvalstoffen

De productie van afvalstoffen zal verminderen ten opzichte van de huidige situatie, waardoor een positief effect voor het milieu zal ontstaan. In verband hiermee dient geen MER te worden opgesteld.

Verontreiniging en hinder

De voorgenomen veranderingen van de vergunning hebben een minimaal effect op de luchtkwaliteit. Daarvoor zal bij de aanvraag voor de wijziging van de vergunning een luchtkwaliteitsonderzoek worden gevoegd waarin dit in detail in beeld wordt gebracht. De hinder door de REC zal iets afnemen door minder verkeersbewegingen. De verontreiniging en hinder geven geen aanleiding zodanige gevolgen voor het milieu te veronderstellen dat daarvoor een MER dient te worden uitgevoerd.

Risico van ongevallen

Er zijn, door de aard van de wijziging van de vergunning, naar verwachting geen zodanige ongevalsrisico's op het gebied van externe veiligheid, gebruikte stoffen of technologieën dat daarvoor een MER dient te worden uitgevoerd.

Conclusie kenmerken van het project

Gezien de kenmerken van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

Ad 2. Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn, moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- Het bestaande grondgebruik;

- De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor gevoelige gebieden, in dit geval Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur), Natura 2000 en landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

Het bestaande grondgebruik

De locatie waar het voorgenomen project wordt gerealiseerd is thans al in gebruik als afvalverbrandingsinstallatie. Het plangebied, i.c. het terrein van de REC, is gelegen binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Harlingen op de Industriehaven. In het zuiden grenst het terrein van Omrin aan de scheepswerf, aan de noordzijde aan een betonfabriek, aan de oostzijde aan het water van de Industriehaven en aan de westzijde aan de Waddenzee.

De wijzigingen betreffen het wijzigen van het jaargemiddelde emissiewaarde voor zoutzuur en het verhogen van het rookgasdebiet en vinden plaats binnen de bestaande bebouwing. Er vindt geen wijziging van het grondgebruik plaats.

De effecten op het bestaande grondgebruik leiden er niet toe dat een MER dient te worden opgesteld.

De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied

De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied zullen niet worden aangetast door de veranderingen van de vergunning.

Er is naar onze mening geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen die maken dat een MER vereist is.

Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu

Omrin/REC ligt op 100 meter afstand van het Natura-2000 gebied Waddenzee. Gezien de aard van de verandering is opnieuw beoordeeld of er negatieve effecten op dit Natura 2000- gebied te verwachten zijn. Als gevolg van de relatief beperkte schaal waarop de schoorsteenemissies ten positieve of ten negatieve zullen wijzigen, wordt niet verwacht dat het opnamevermogen van het natuurlijke milieu van de nabij gelegen Waddenzee wordt aangetast.

Conclusie kenmerken van het project

Gezien de kenmerken van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

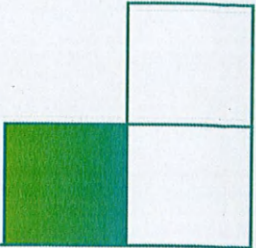
Ad 3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële effecten van het project wordt, voor zover relevant, gekeken naar:

- het bereik van het effect;
- het grensoverschrijdende karakter van het effect;
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;
- de duur, frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
- de autonome ontwikkelingen.

Algemeen

Waar het bij de voorgaande criteria vooral gaat om beschrijving van de voorgenomen activiteiten en de omgeving, gaat het bij de 'kenmerken van de potentiële effecten' juist om de interactie tussen de voorgaande criteria. Hier worden dan ook de effectbeschrijvingen voor de beschouwde milieuthema's weergegeven.

Er wordt ingegaan op het bereik van het effect. Hiermee wordt bedoeld tot waar er sprake is van significante wijzigingen bijvoorbeeld op het gebied van geluid, lucht en verkeersintensiteiten. Als sprake is van grensoverschrijdende effecten, moeten deze apart benoemd worden.

Specifiek met betrekking tot de wijziging van de vergunning

De wijziging betreft een aantal veranderingen in de schoorsteenemissies. Deze kunnen een direct effect hebben op de lokale luchtkwaliteit en de natuur van de nabijgelegen Waddenzee. Deze directe effecten zullen nauwkeurig in beeld worden gebracht.

Indirect hebben de veranderingen ook een effect op gebruik van grondstoffen, de productie van reststoffen en een positief effect op de emissie van CO₂ (deze wordt lager). Met name de kleine verhoging van de emissie aan zoutzuur heeft tot gevolg dat minder natriumbicarbonaat zal worden verbruikt. Natriumbicarbonaat is een industriële grondstof, waarbij voor de productie veel energie nodig is, wat dus een forse CO₂-emissie geeft. Minder natriumbicarbonaatverbruik heeft ook tot gevolg dat minder RGR-residuen moeten worden afgevoerd en gestort op een speciale stortplaats voor dergelijke reststoffen. De veranderingen leiden tot minder verspilling van grondstoffen (positief qua duurzaamheid) en een lagere CO₂-emissie (positief voor het klimaat).

De overige milieuaspecten (bodem, oppervlaktewater, afvalwater, geluid en geur) worden niet nadelig beïnvloed en zijn voor de voorgenomen veranderingen niet relevant. Ook van een grensoverschrijdend karakter van de effecten is geen sprake.

De relevante effecten op de omgevingslucht en de natuur zijn in beeld gebracht door middel van een luchtkwaliteitsonderzoek en een voortoets op grond van de Wet natuurbescherming.

Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat de veranderingen in de schoorsteenemissies uitsluitend effect hebben op de directe omgeving. Voor zover er effecten zullen optreden, zijn deze van ondergeschikt belang.

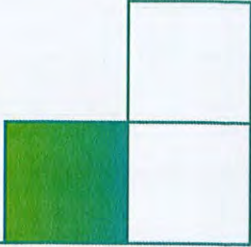
Uit de beoordeling van de effecten op de natuur blijkt dat significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden als gevolg van de verandering van de depositie met zekerheid zijn uit te sluiten. Ook de (kleine) toename van de zuurdepositie kan in geen geval leiden tot significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Habitat- en vogelrichtlijn en natuurmonumenten / Flora en Fauna/Natura 2000-gebieden

Soortenbescherming wordt gewaarborgd door de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten, waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Wet natuurbescherming verplicht.

Als een project niet in een Natura 2000-(deel)gebied plaatsvindt, kan het mogelijk toch schade toebrengen aan de natuurwaarden van het betreffende gebied (de zogenaamde externe werking). Als er geen sprake is van mogelijke externe werking of cumulatie, is geen vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming nodig. De wet gaat uit van het "voorzorgsbeginsel", hetgeen inhoudt dat alle aspecten die met het project samenhangen die de instandhoudingsdoelstellingen van het natuurgebied in gevaar kunnen brengen, moeten worden onderzocht.

Onder negatieve effecten moet in dit verband worden verstaan: aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied en verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten dan wel verstoring van soorten. Komt uit deze toets naar voren dat er geen kans bestaat op het optreden van negatieve effecten, dan is geen vergunning of ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming nodig. Bestaat er kans op een negatief effect, dan is er een vergunning noodzakelijk en zullen de mogelijke effecten nader moeten worden onderzocht om te kunnen beoordelen of de vergunning al dan niet kan worden verleend.

Voor het wijzigen van de zoutzuuremissie en het rookgasdebit is een onderzoek uitgevoerd naar de effecten op de natuur. Uit de beoordeling van de effecten op de natuur blijkt dat significante gevolgen voor de Natura 2000-gebieden als gevolg van de verandering van de depositie met zekerheid zijn uit te sluiten. Ook de (kleine) toename van de zuurdepositiekan in geen geval leiden tot significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

In de m.e.r.-aangemeldnotitie is aangegeven dat voor het project een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming wordt aangevraagd. Deze wordt door ons beoordeeld.

De waarschijnlijkheid van het effect

Na vergunningverlening en daadwerkelijke realisatie van de voorgenomen activiteiten zullen de geprognosticeerde effecten optreden.

De duur, frequentie en omkeerbaarheid van het effect

Voor de voorgenomen activiteiten zal een omgevingsvergunning ingevolge de Wabo moeten worden aangevraagd. Deze vergunning zal voor onbepaalde tijd worden aangevraagd. De activiteiten zullen moeten voldoen aan de daarvoor in aanmerking komende wettelijke normen, waaronder de beste beschikbare technieken (BBT).

Conclusie kenmerken van het potentiële effect

Gezien de kenmerken van het potentiële effect zien wij geen reden om een MER te verlangen

Overwegingen ten aanzien van artikel 7.17, vierde lid van de Wm:

Op grond van artikel 7.17, vierde lid Wm dienen wij, indien aan de orde, te verwijzen naar de kenmerken van de voorgenomen activiteit of naar de door uw inrichting geplande maatregelen waarmee belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu vermeden of voorkomen worden. In dit geval is van dergelijke kenmerken en/of maatregelen geen sprake.

Conclusie

Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding voor het opstellen van een MER.

Bekendmaking en beroep

Van dit besluit wordt geen mededeling gedaan. Tegen dit besluit staat geen afzonderlijk bezwaar of beroep open, omdat er sprake is van een voorbereidingsbeslissing als bedoeld in artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Eventuele bezwaren tegen dit besluit kunnen in de procedure omtrent de omgevingsvergunning aangevoerd worden.

Voor informatie kunt u contact opnemen met de heer [REDACTED] van de FUMO, telefoonnummer [REDACTED], of de heer [REDACTED] van de provincie Fryslân, telefoonnummer 058 292 5925.

Namens het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân,

[REDACTED]

Een kopie van dit besluit is naar de volgende instanties gestuurd:

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen
Postbus 10.000
8660 HA Harlingen

25-08-2015 21:00	230519,3438	172,20	1006,75	17,03	9,98	9,92	230519,34	0,25	8,61
25-08-2015 21:30	234611,3125	171,60	1006,66	17,18	9,67	9,61	234611,31	0,22	8,34
25-08-2015 22:00	230713,5781	170,15	1008,49	16,83	9,77	9,71	230713,59	0,19	8,32
25-08-2015 22:30	231916,2031	170,01	1006,02	16,64	9,74	9,68	231916,20	0,20	8,58
25-08-2015 23:00	236017,875	171,29	1007,58	17,83	9,75	9,70	236017,88	0,27	8,71
25-08-2015 23:30	234756,5781	172,07	1007,03	17,45	9,78	9,73	234756,58	0,25	8,25
26-08-2015 00:00	234326,5781	171,24	1006,65	16,60	9,69	9,64	234326,58	0,26	8,68
26-08-2015 00:30	233646,3594	170,75	1006,20	16,82	9,72	9,66	233646,36	0,25	8,43
26-08-2015 01:00	235469,9531	170,88	1006,21	16,81	9,69	9,63	235469,95	0,27	8,58
26-08-2015 01:30	236165,2656	170,09	1006,03	16,73	9,22	9,16	236165,27	0,22	7,91
26-08-2015 02:00	226845,6563	167,32	1005,80	15,26	9,03	9,57	226845,66	0,18	7,93
26-08-2015 02:30	224859,5469	166,95	1005,88	14,32	9,94	9,88	224859,55	0,18	8,34
26-08-2015 03:00	226101,6719	166,58	1006,08	14,79	9,80	9,74	226101,67	0,17	8,64
26-08-2015 03:30	230030,0313	167,20	1006,10	15,11	9,73	9,67	230030,03	0,19	8,84
26-08-2015 04:00	234988,0625	167,89	1006,11	15,87	9,36	9,30	234988,06	0,19	8,49
26-08-2015 04:30	235866,6406	169,13	1006,05	16,75	9,46	9,41	235866,64	0,24	8,42
26-08-2015 05:00	228851,5625	167,18	1006,64	15,62	9,79	9,73	228851,56	0,22	8,63
26-08-2015 05:30	234297,7969	168,87	1006,19	16,44	9,38	9,32	234297,80	0,22	8,35
26-08-2015 05:30	230481,5781	168,27	1006,36	16,03	9,71	9,65	230481,58	0,22	8,97
26-08-2015 06:00	228851,5625	167,18	1006,64	15,62	9,79	9,73	228851,56	0,21	8,97
26-08-2015 06:30	228840,5156	167,61	1006,79	15,41	9,83	9,77	228840,52	0,20	8,19
26-08-2015 07:00	230080,0313	167,82	1006,86	15,36	9,80	9,74	230080,03	0,20	8,41
26-08-2015 07:30	231149,1094	167,95	1006,92	15,46	9,71	9,65	231149,11	0,20	8,20
26-08-2015 08:00	242460,8906	168,60	1006,91	14,74	10,15	10,09	242460,89	0,22	8,21
26-08-2015 08:30	518057,4688	169,53	1007,02	-	-	-	23200000,00	0,10	8,30
26-08-2015 09:00	509903,125	169,41	1006,96	-	-	-	23200000,00	0,09	8,30
26-08-2015 09:30	510075,2813	168,95	1006,95	-	-	-	23200000,00	0,09	8,30
26-08-2015 10:00	508941,5625	168,64	1007,17	-	-	-	23200000,00	0,09	8,30
26-08-2015 10:30	511813,0938	169,29	1006,95	-	-	-	23200000,00	0,09	8,30
26-08-2015 11:00	506434,2188	168,68	1006,85	-	-	-	23200000,00	0,08	8,30
26-08-2015 11:30	503001,0313	168,57	1006,88	-	-	-	23200000,00	0,07	8,30
26-08-2015 12:00	524031,2188	170,13	1006,64	-	-	-	23200000,00	0,10	8,30
26-08-2015 12:30	547365,1875	173,64	1006,39	-	-	-	23200000,00	0,15	8,30
26-08-2015 13:00	5359696,75	174,88	1006,60	-	-	-	23200000,00	0,13	8,30
26-08-2015 13:30	533810,6875	173,62	1006,43	-	-	-	23200000,00	0,13	8,30
26-08-2015 14:00	529453,375	172,60	1006,34	-	-	-	23200000,00	0,11	8,30
26-08-2015 14:30	523967,875	171,16	1006,37	-	-	-	23200000,00	0,09	8,30
26-08-2015 15:00	508427,125	169,13	1006,17	-	-	-	23200000,00	0,06	8,30
26-08-2015 15:30	472605,0938	167,92	1006,13	-	-	-	23200000,00	0,06	8,30
26-08-2015 16:00	223647,4063	169,79	1005,96	15,85	10,20	10,14	223647,41	0,19	8,73
26-08-2015 16:30	230042,4063	168,86	1005,73	16,41	9,71	9,65	230042,41	0,15	8,55
26-08-2015 17:00	229536,0781	168,41	1005,46	16,29	9,66	9,61	229536,08	0,13	8,23
26-08-2015 17:30	232955,9688	169,37	1005,43	16,47	9,81	9,75	232955,97	0,17	8,44
26-08-2015 18:00	230882	169,89	1005,17	16,68	9,79	9,73	230882,00	0,18	8,09
26-08-2015 18:30	237077,9063	171,32	1004,73	16,95	9,83	9,57	237077,91	0,20	7,92
26-08-2015 19:00	234253,75	171,40	1004,19	16,36	9,89	9,83	234253,75	0,22	8,03
26-08-2015 19:30	237325,1094	171,23	1003,43	16,60	9,57	9,51	237325,11	0,19	8,32
26-08-2015 20:00	233031,375	171,94	1003,09	16,53	9,93	9,87	233031,38	0,21	8,50
26-08-2015 20:30	237173,875	172,13	1002,35	16,82	9,69	9,63	237173,88	0,21	8,07
26-08-2015 21:00	244907,8125	173,09	1001,70	17,01	9,26	9,20	244907,81	0,24	7,94
26-08-2015 21:30	250052,0156	170,14	1004,05	16,10	9,59	9,53	250052,02	0,16	8,15
26-08-2015 22:00	227735,9844	169,31	1004,52	15,71	9,82	9,76	227735,98	0,20	8,12
26-08-2015 22:30	235421,0313	170,60	1004,02	16,22	9,70	9,64	235421,03	0,23	8,82
26-08-2015 23:00	237921,25	172,48	1003,89	16,88	9,77	9,71	237921,25	0,29	8,59